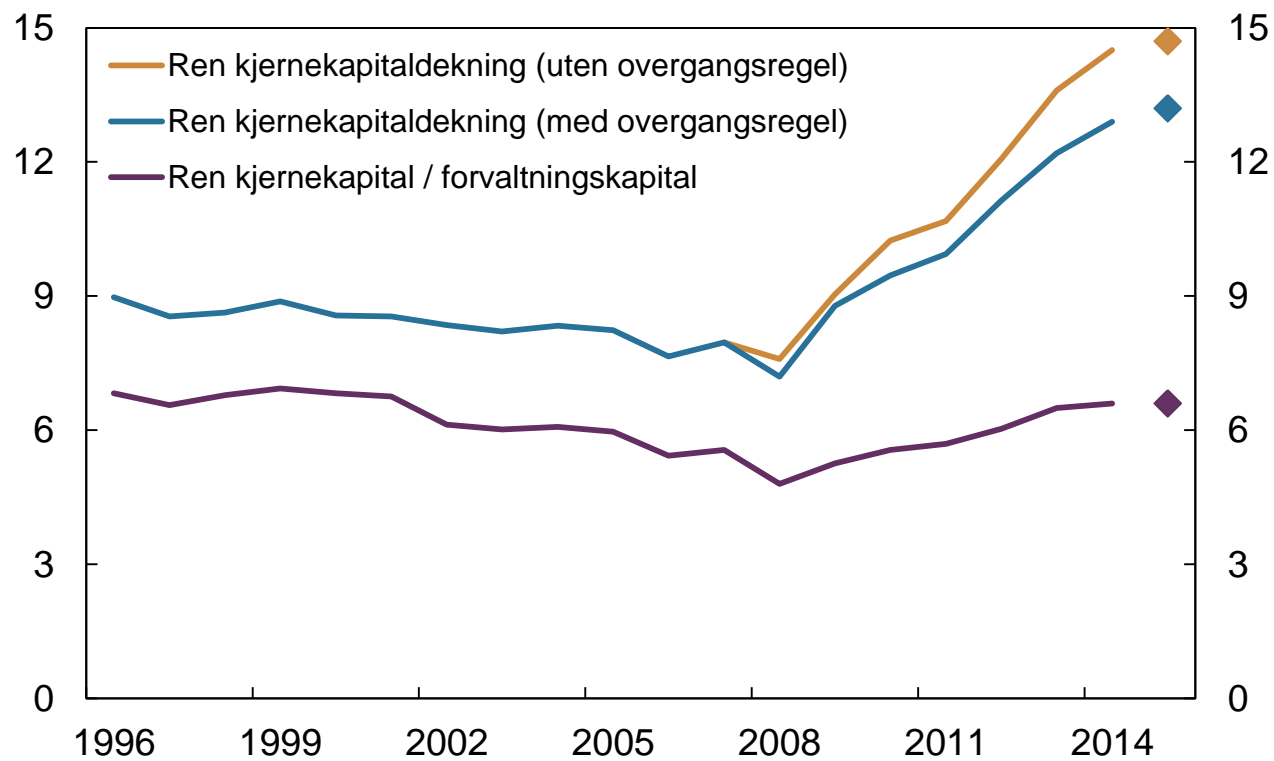

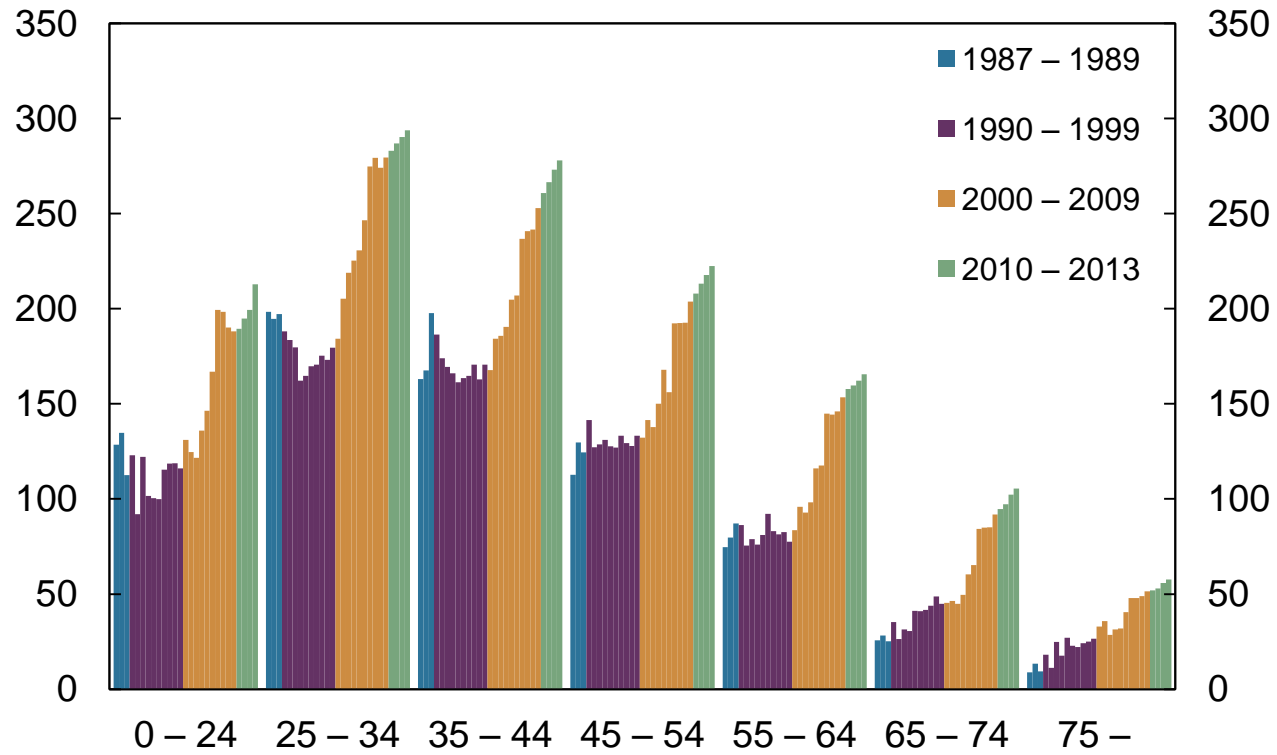
Figur 1.1 Ren kjernekapitaldekning og ren kjernekapitalandel.
Norske banker samlet.¹ Prosent. 1996 – 2014 og 2. kv. 2015

1) For banker som er finanskonsern, benyttes tall for bankkonsern, for øvrige banker benyttes morbanktall.

Kilde: Finanstilsynet

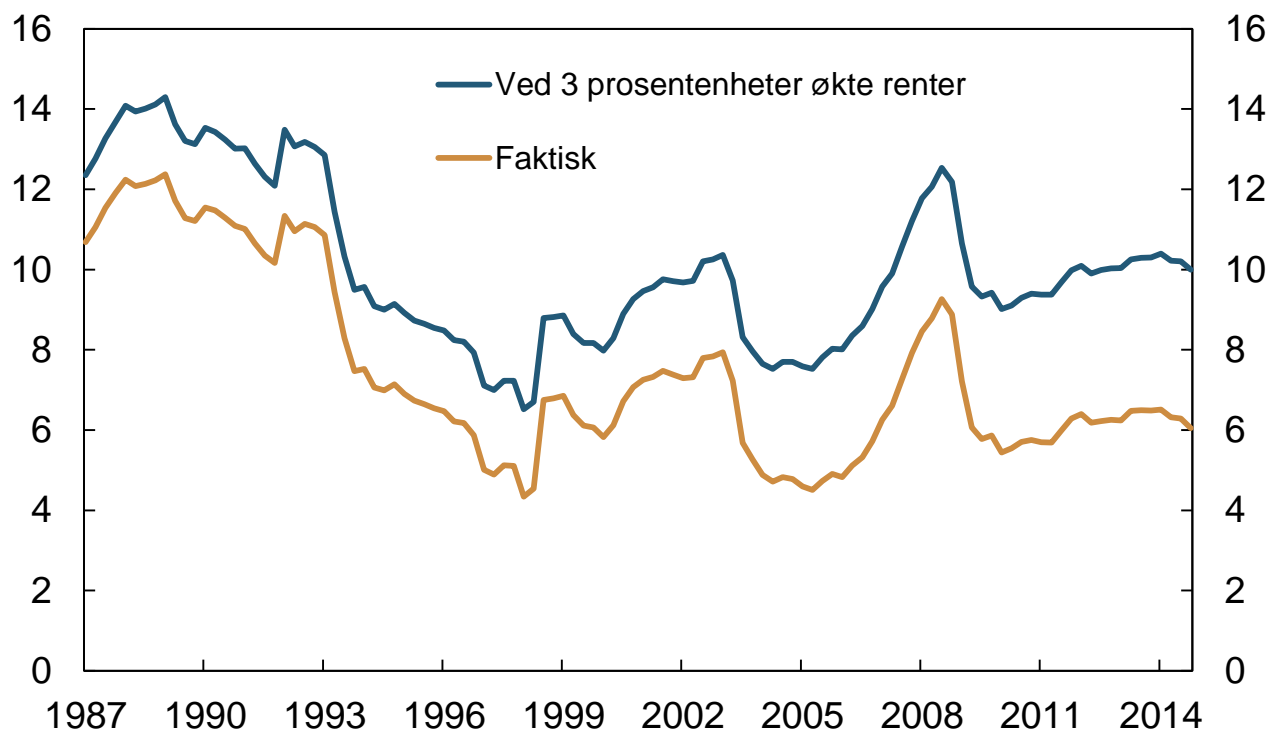
Figur 1.2 Gjeld som andel av inntekt etter skatt etter alder på hovedinntektstaker. Prosent. 1987 – 2013

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.3 Husholdningenes rentebelastning¹. Faktisk og ved tre prosentenheters økning i låne- og innskuddsrenten. Prosent.

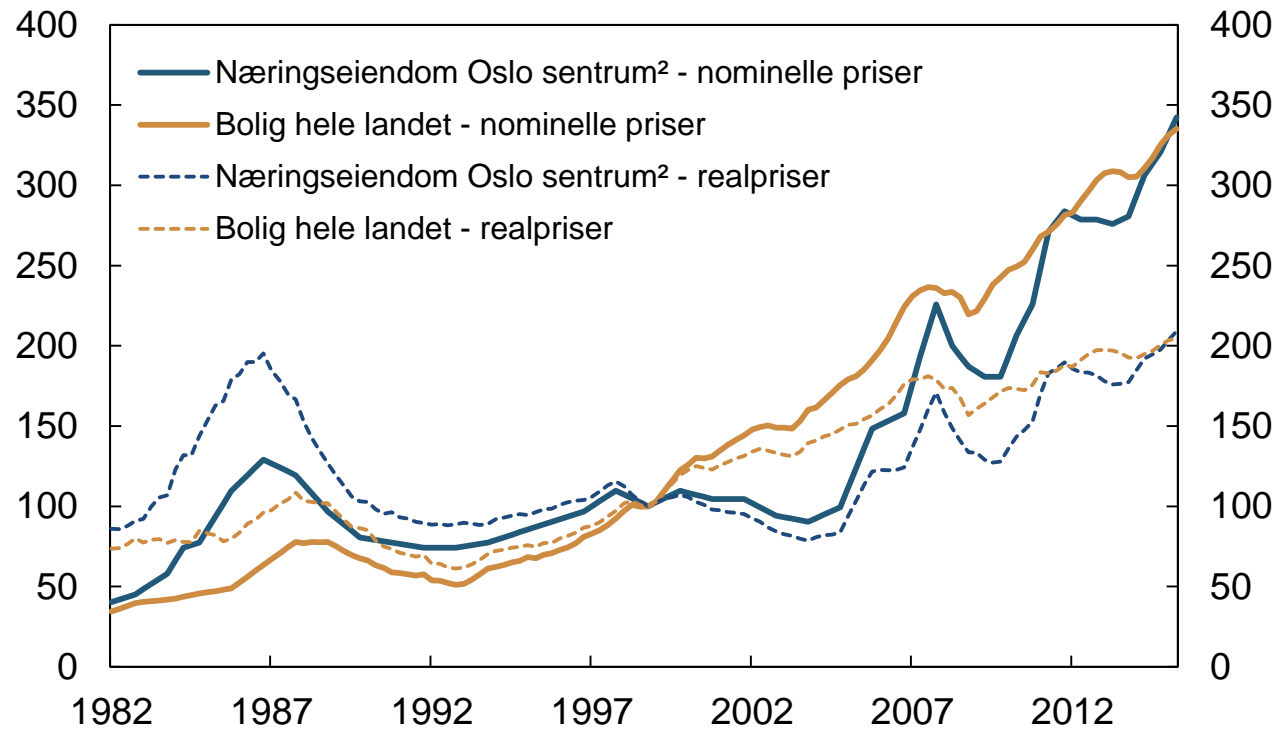
1. kv. 1987 – 4. kv. 2014

1) Renteutgifter i prosent av disponibel inntekt korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte i 2003 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital i 1. kv. 2006 – 3. kv. 2012 pluss renteutgifter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.4 Bolig- og næringseiendomspriser.¹
Indeks. 4. kv. 1998 = 100. 1. kv. 1982 – 2. kv. 2015

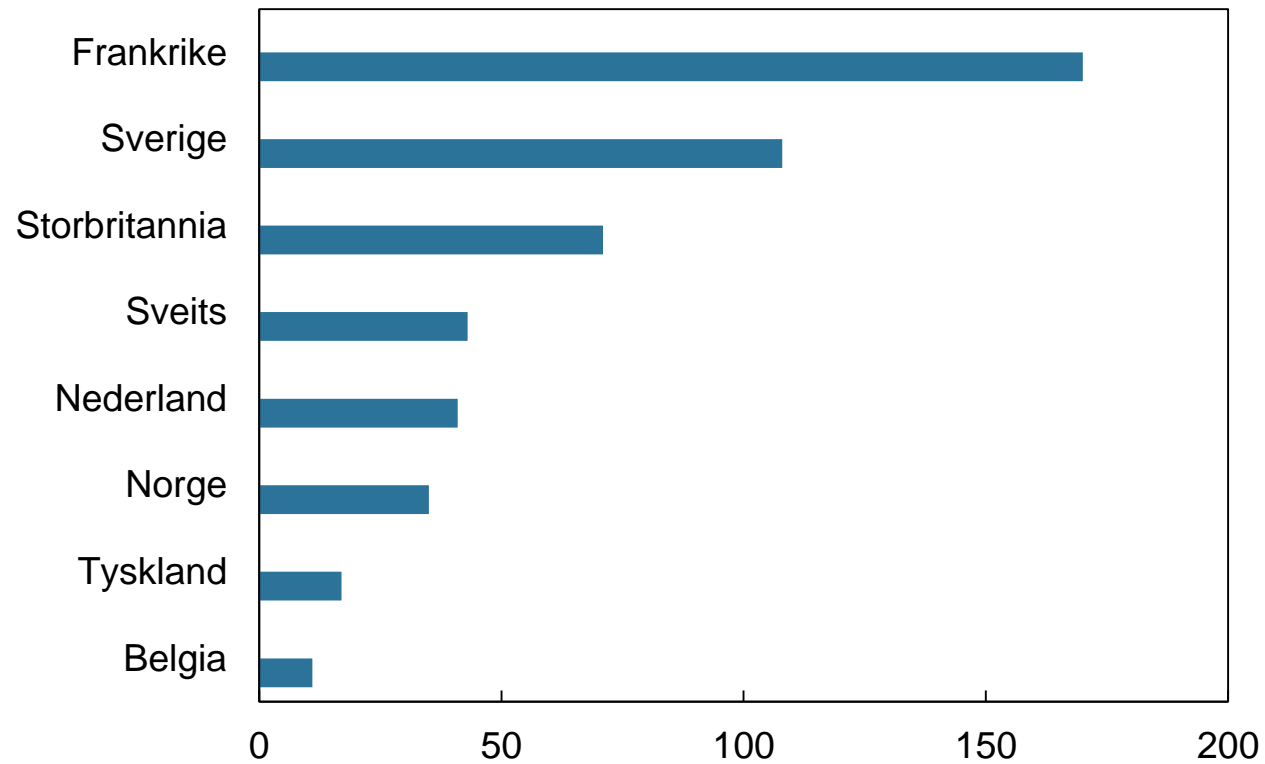

1) Boligpriser og BNP-deflatoren er sesongjustert. Halvårlige næringseiendomspriser er lineært interpolert.

2) Beregnede salgspriser på kontorlokaler av høy standard, sentralt i Oslo.

Kilder: Eiendom Norge, Eiendomsverdi, Finn.no, Dagens Næringsliv, OPAK, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

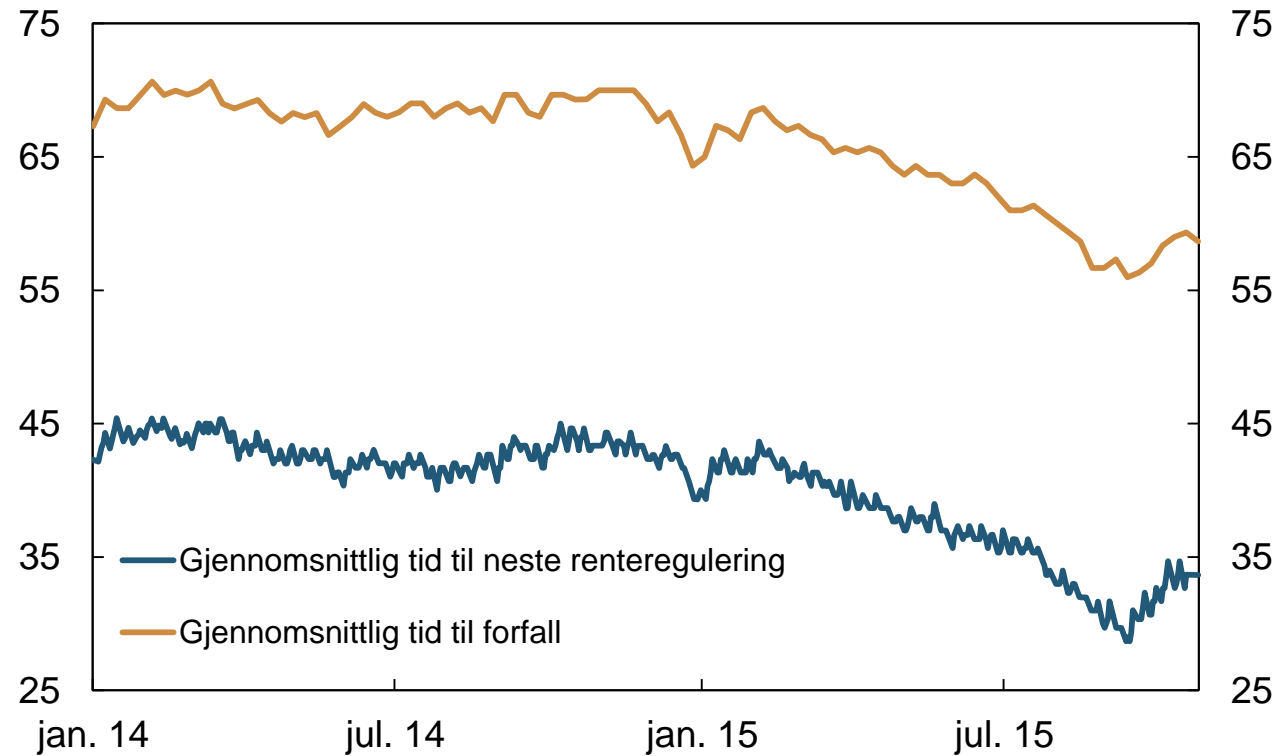
Figur 1.5 Amerikanske pengemarkedsfonds totale bankeksponering¹ i Europa. Milliarder USD. Per 31. august 2015

1) Estimat fra J.P. Morgan.

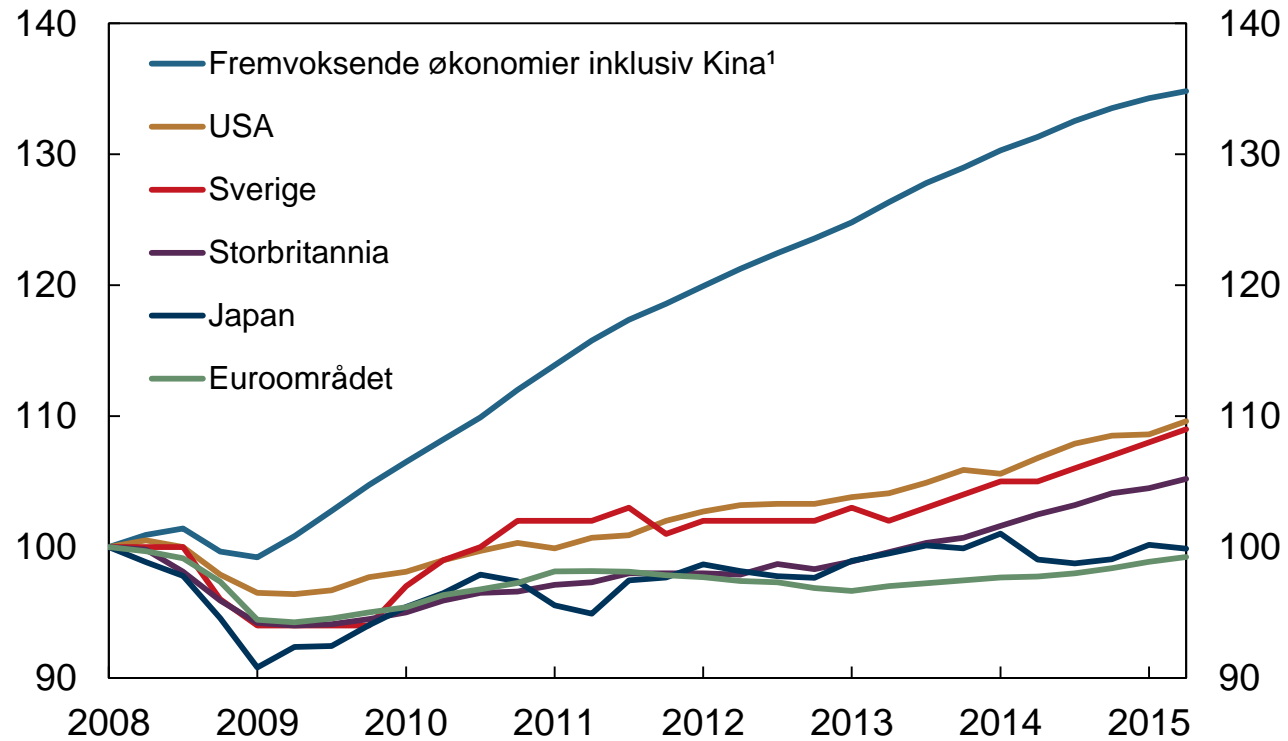
Kilde: J.P. Morgan

Figur 1.6 Gjennomsnittlig løpetid for amerikanske pengemarkedsfonds¹ eiendeler. Antall dager. 3. januar 2014 – 27. oktober 2015

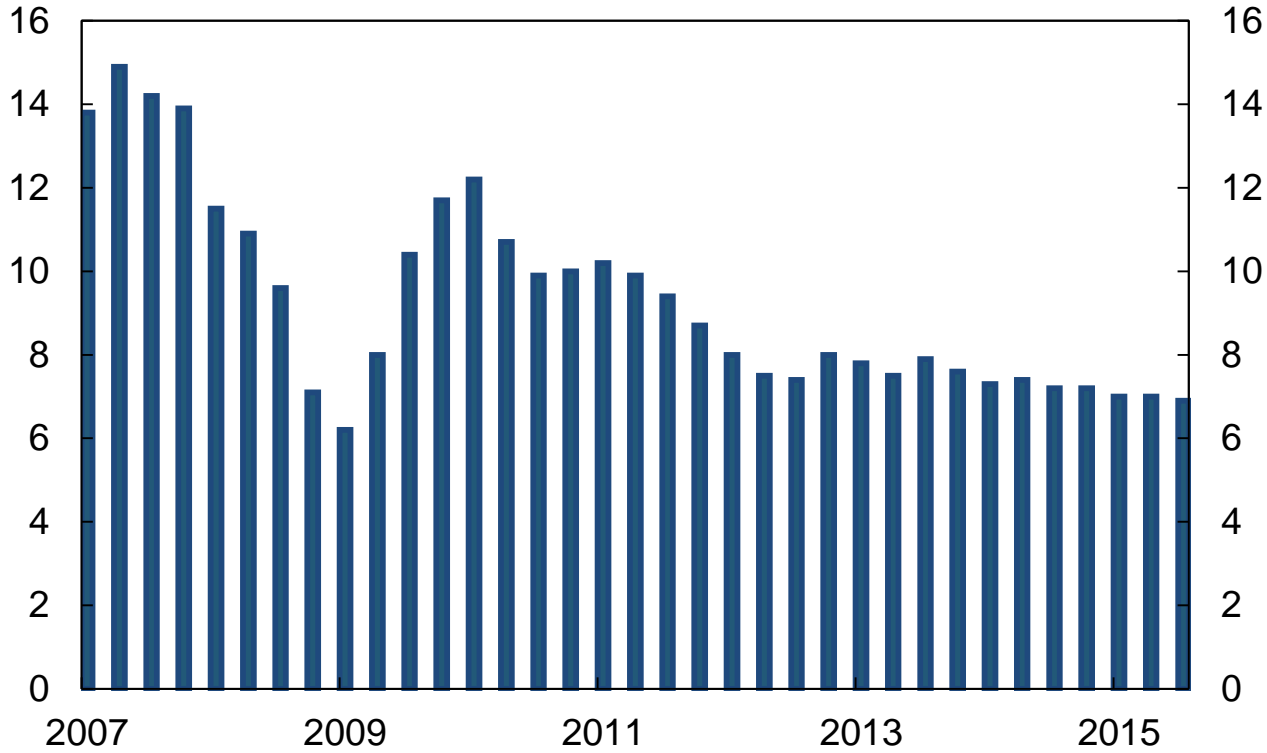
1) Pengemarkedsfond som investerer i sertifikater utstedt av banker, såkalte Primefond.
Kilder: JP Morgan og Norges Bank

Figur 1.7 BNP. Sesongjustert volumindeks.
1. kv. 2008 = 100. 1. kv. 2008 – 2. kv. 2015

1) Fremvoksende økonomier er Kina, Thailand, Polen, Tyrkia, Russland, Indonesia, India og Brasil. Vektet med norske eksportvektor.
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

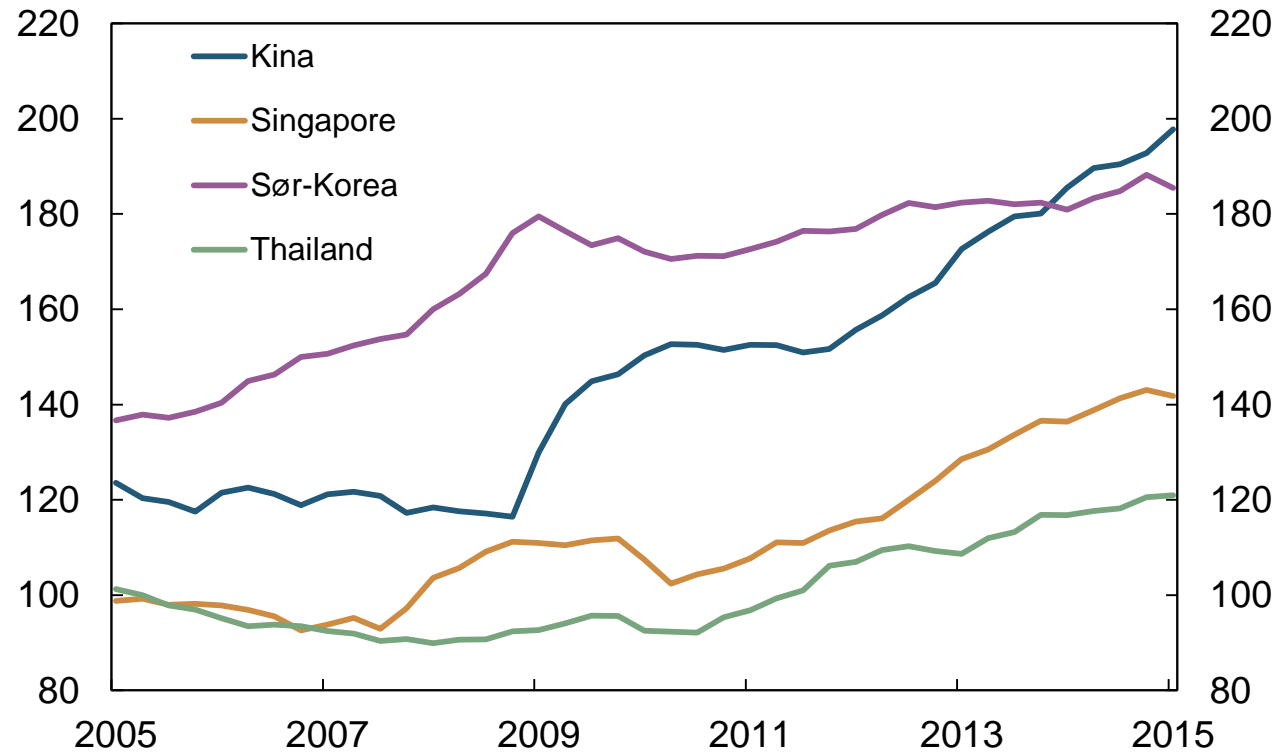
Figur 1.8 BNP Kina. Firekvartalsvekst. Prosent. 1. kv. 2007 – 3. kv. 2015

Kilde: Thomson Reuters

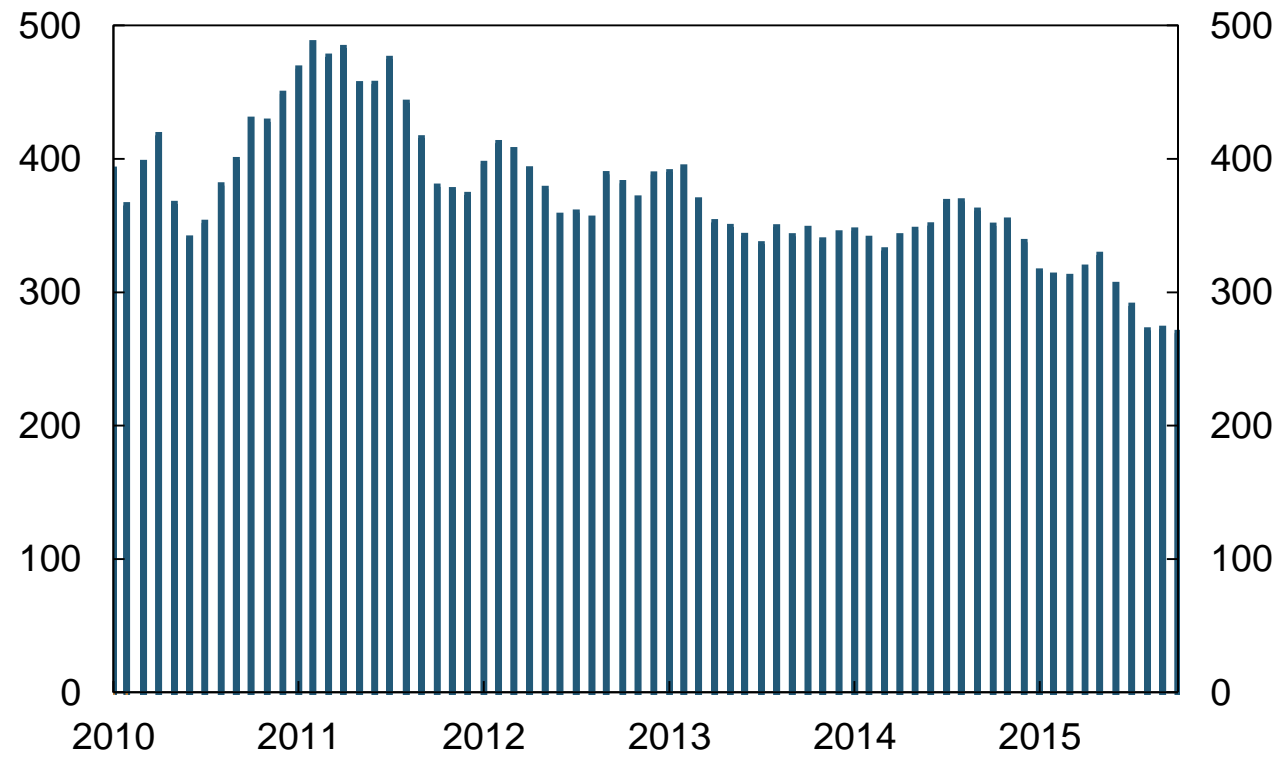

Figur 1.9 Kreditt til privat sektor som andel av BNP.
Prosent. 1. kv. 2005 – 1. kv. 2015

Kilder: Thomson Reuters, Bank for International Settlements og Norges Bank

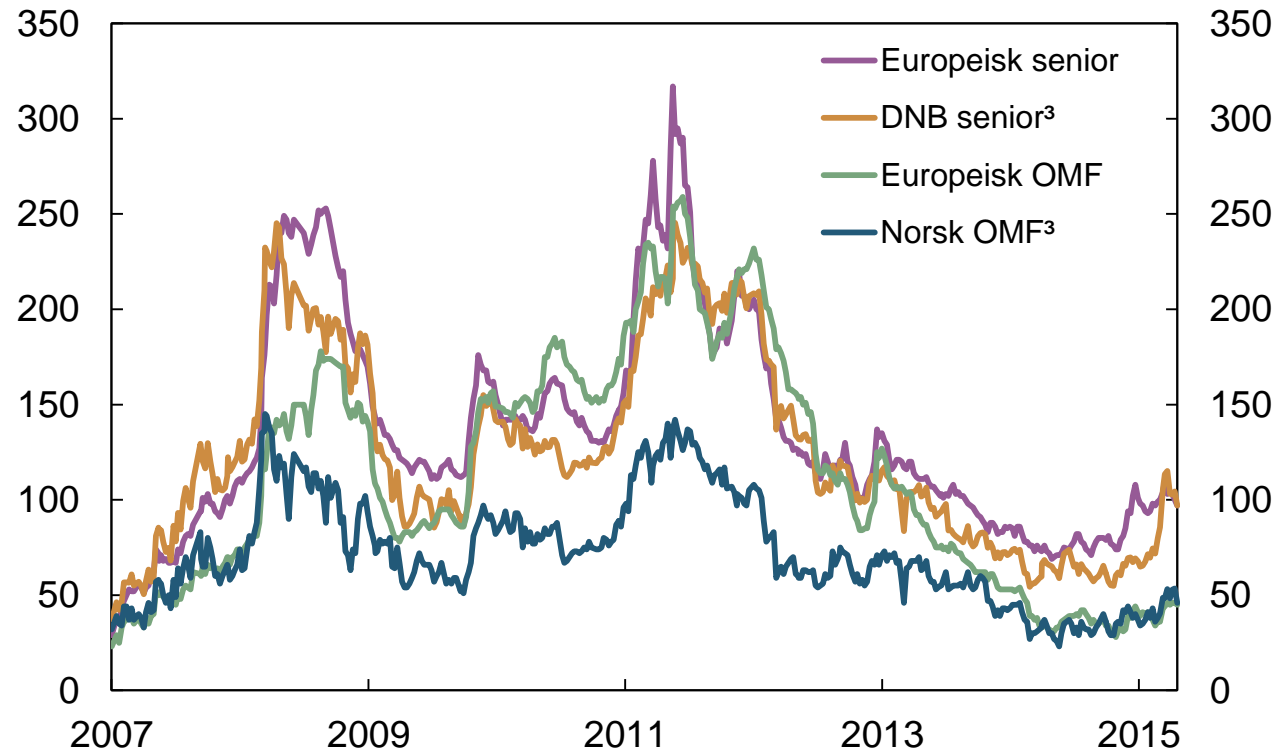
Figur 1.10 Pris på industrimetaller.¹ Januar 2010 – oktober 2015

1) Indeks for industrimetaller.

Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.11 Risikopåslag¹ på europeiske og norske bankobligasjoner².
Basispunkter. Uke 29 2007 – uke 45 2015

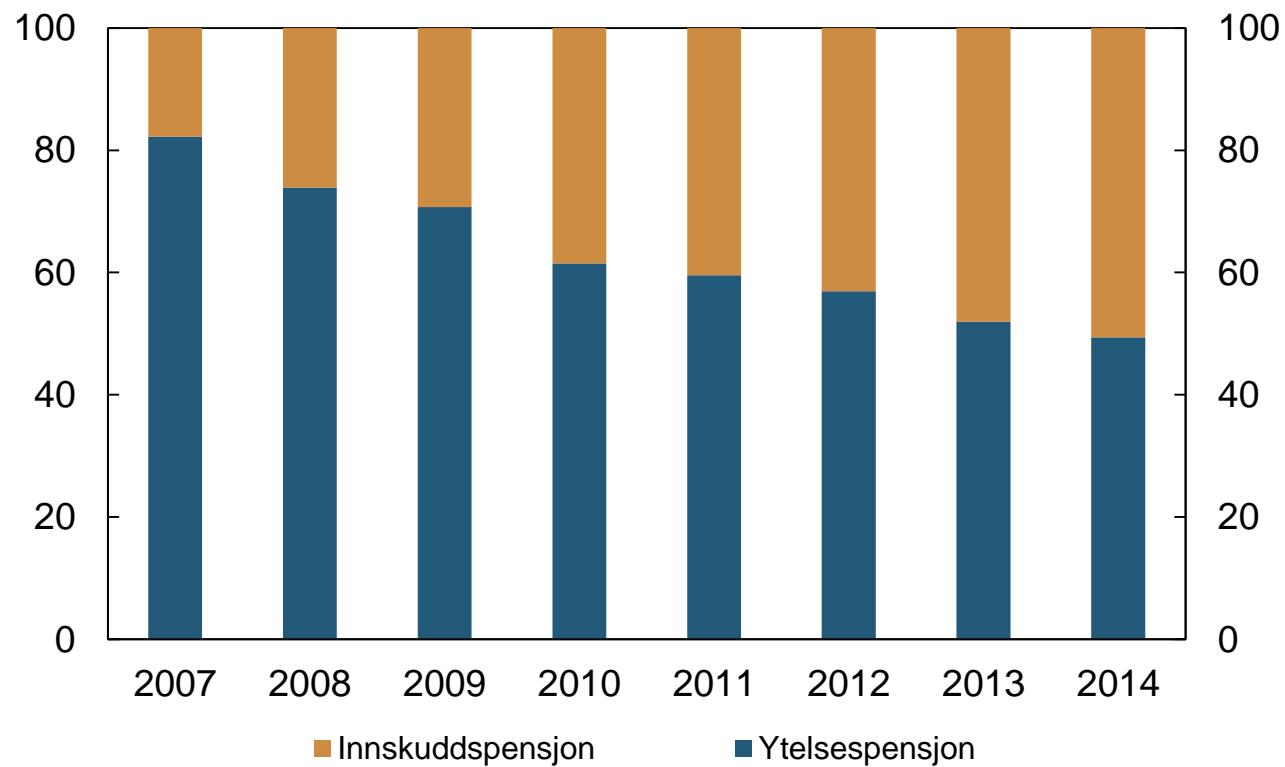
1) Differanse mot tysk statsobligasjon.

2) Løpetid på om lag 5 år.

3) Denominert i norske kroner swappet til euro.

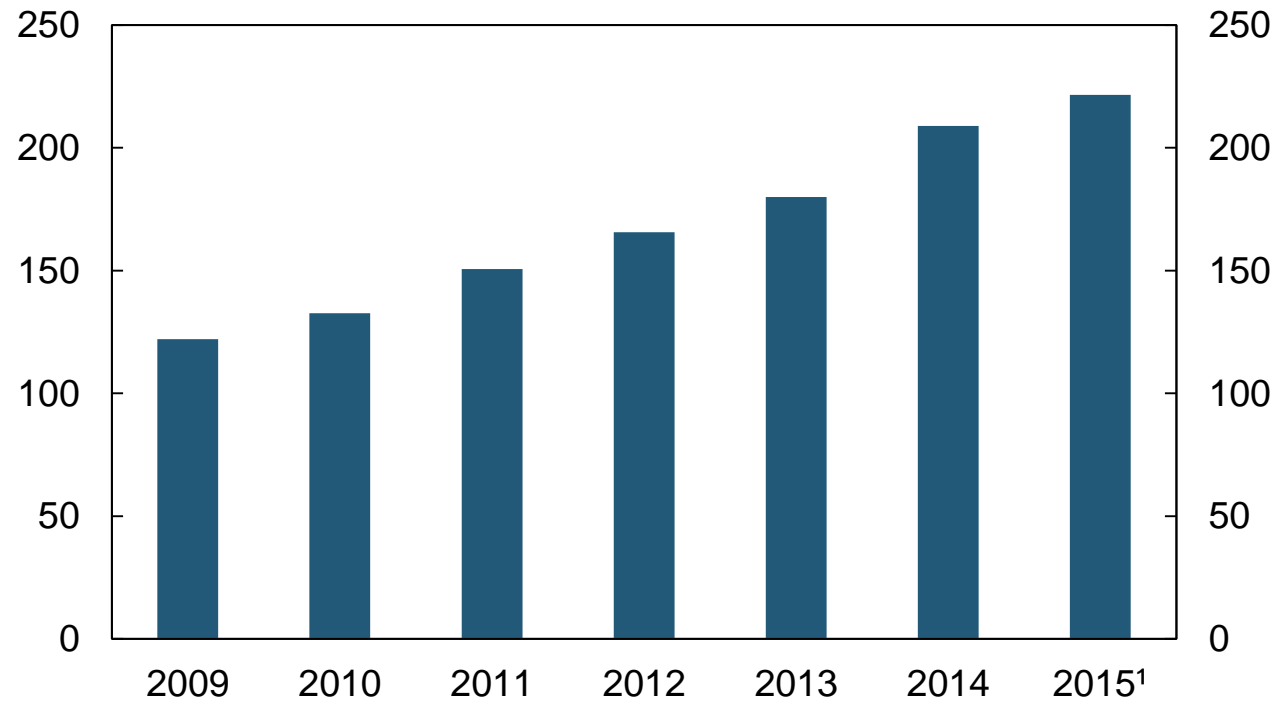
Kilder: Thomson Reuters og DNB Markets

Figur 1.12 Fordeling av forfalt bruttopremie for privat ytelses- og innskuddspensjon. Prosent. 2007 – 2014

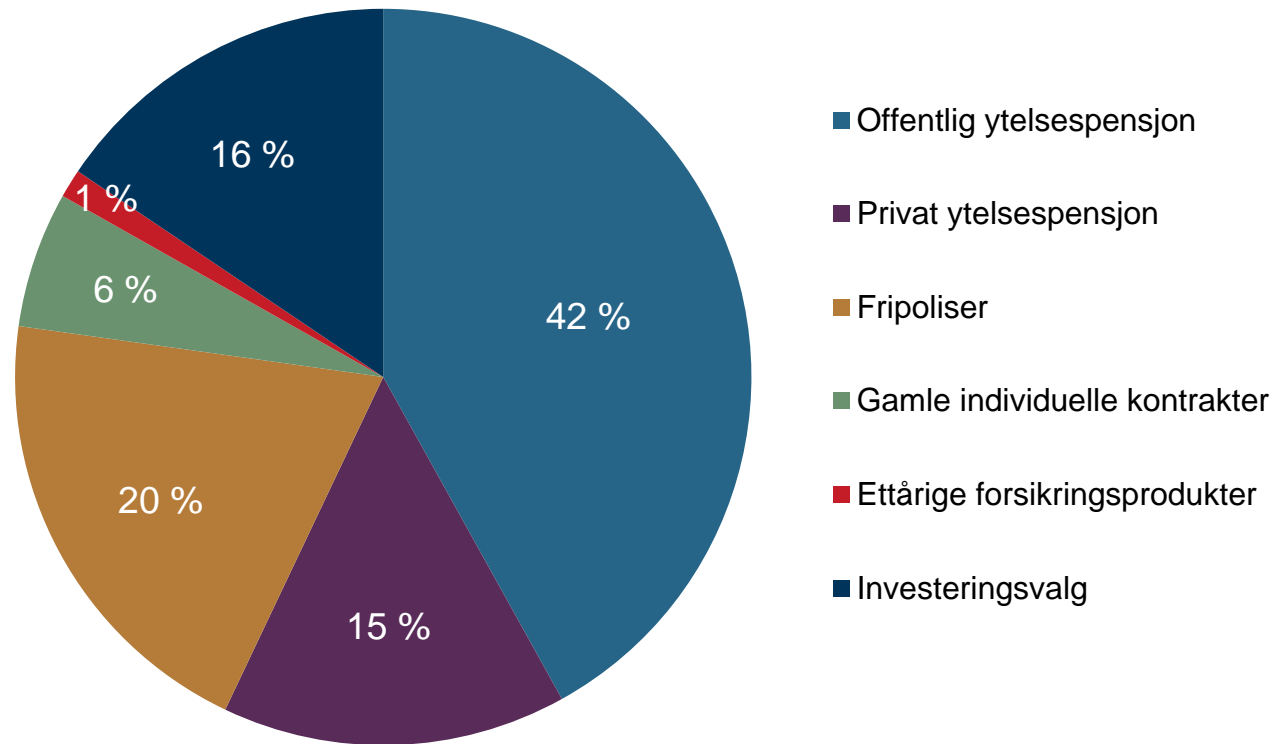
Kilde: Finans Norge

Figur 1.13 Forpliktelser fripoliser.
Milliarder kroner. 2009 – 2015

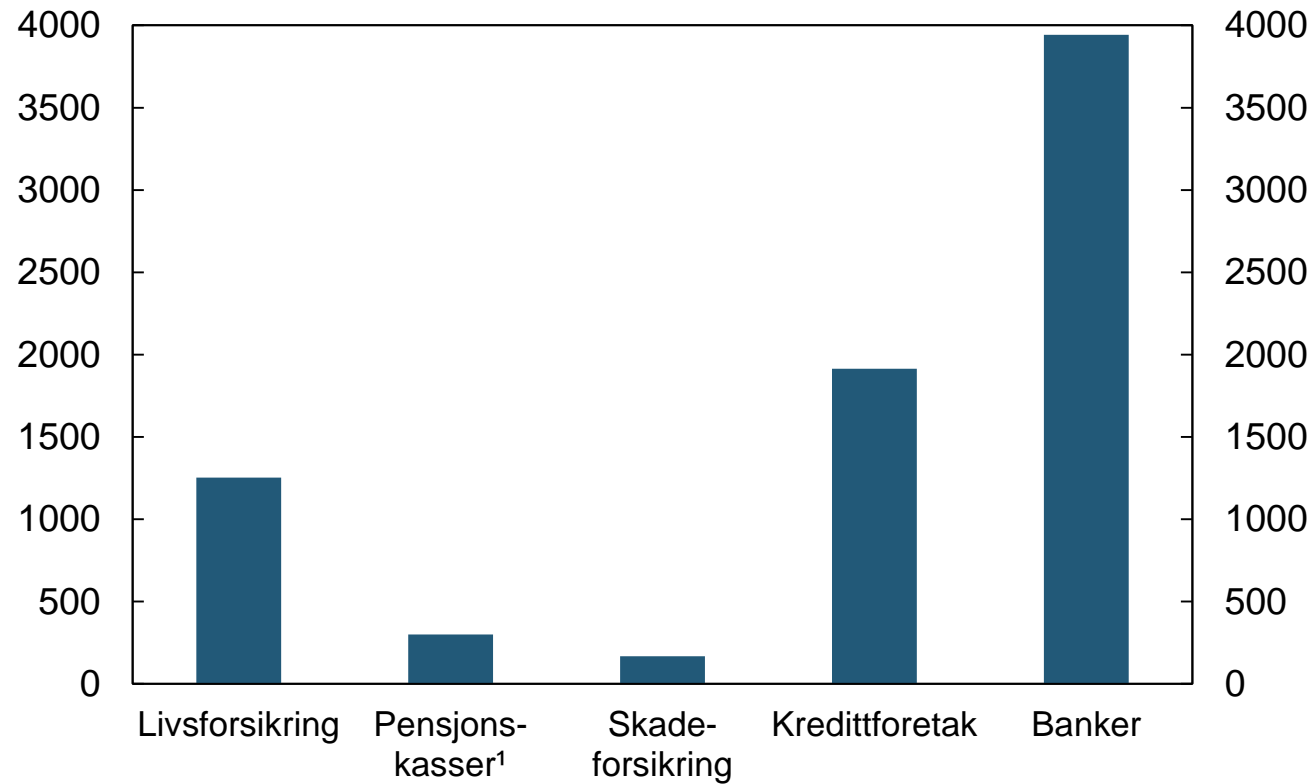
1) Per 30. juni 2015.
Kilde: Finans Norge

Figur 1.14 Forsikringsforpliktelser fordelt på kontraktstyper.
Per 31. desember 2014

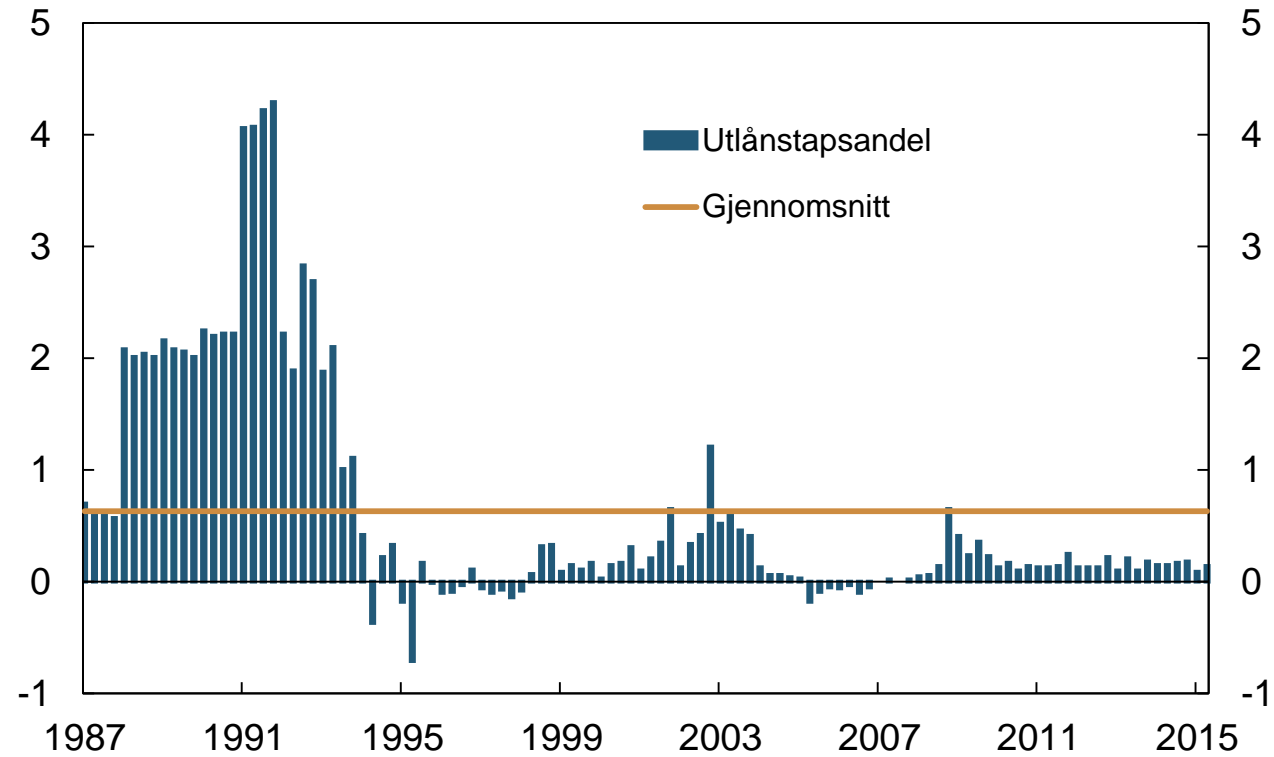
Kilde: Finanstilsynet

Figur 1.15 Forvaltningskapital i ulike grupper norske finansforetak.
Milliarder kroner. Per 30. juni 2015

1) Omfatter private og kommunale pensjonskasser. Tall for pensjonskassene er beregnet.
Kilder: Finanstilsynet og Norges Bank

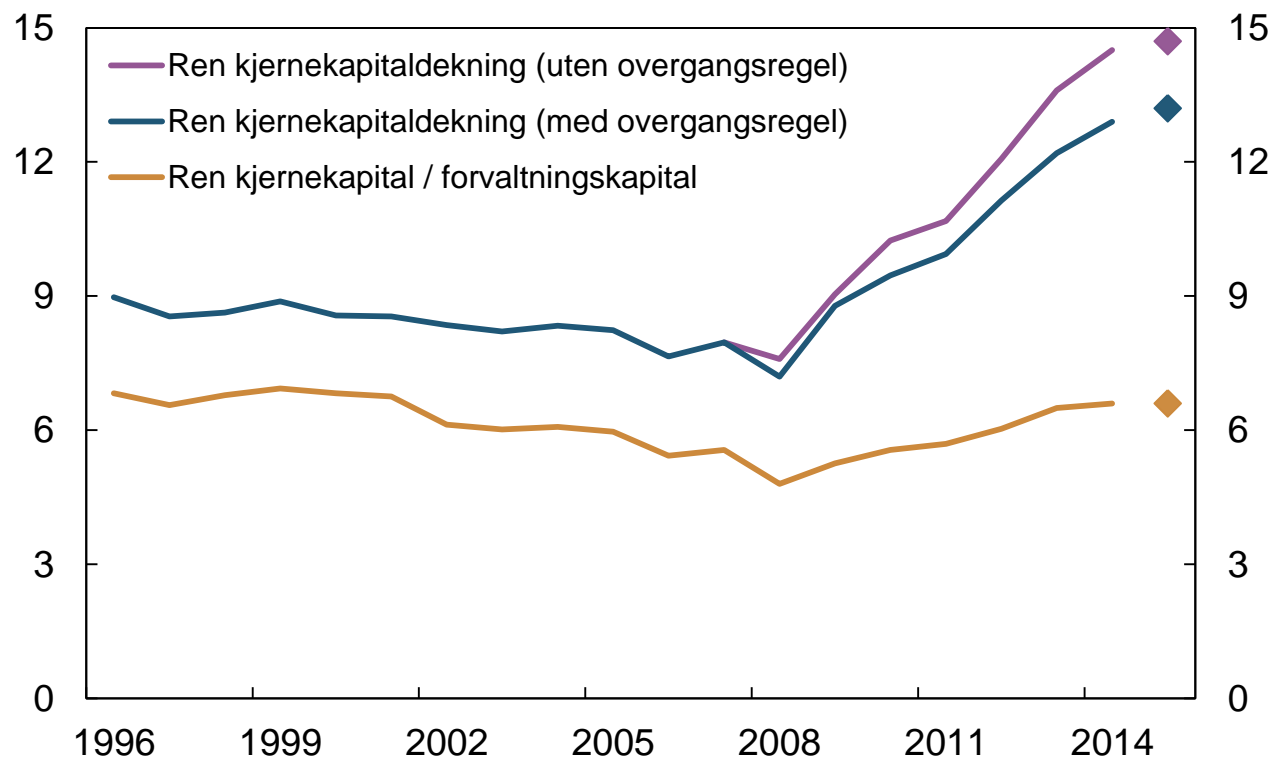
Figur 2.1 Utlånstap¹ som andel av brutto utlån. Annualisert.
Alle banker og kredittforetak. Prosent. 1. kv. 1987 – 2. kv. 2015

1) Årstall til og med 1991. Verdien for året er fordelt likt utover kvartalene.
Kilde: Norges Bank

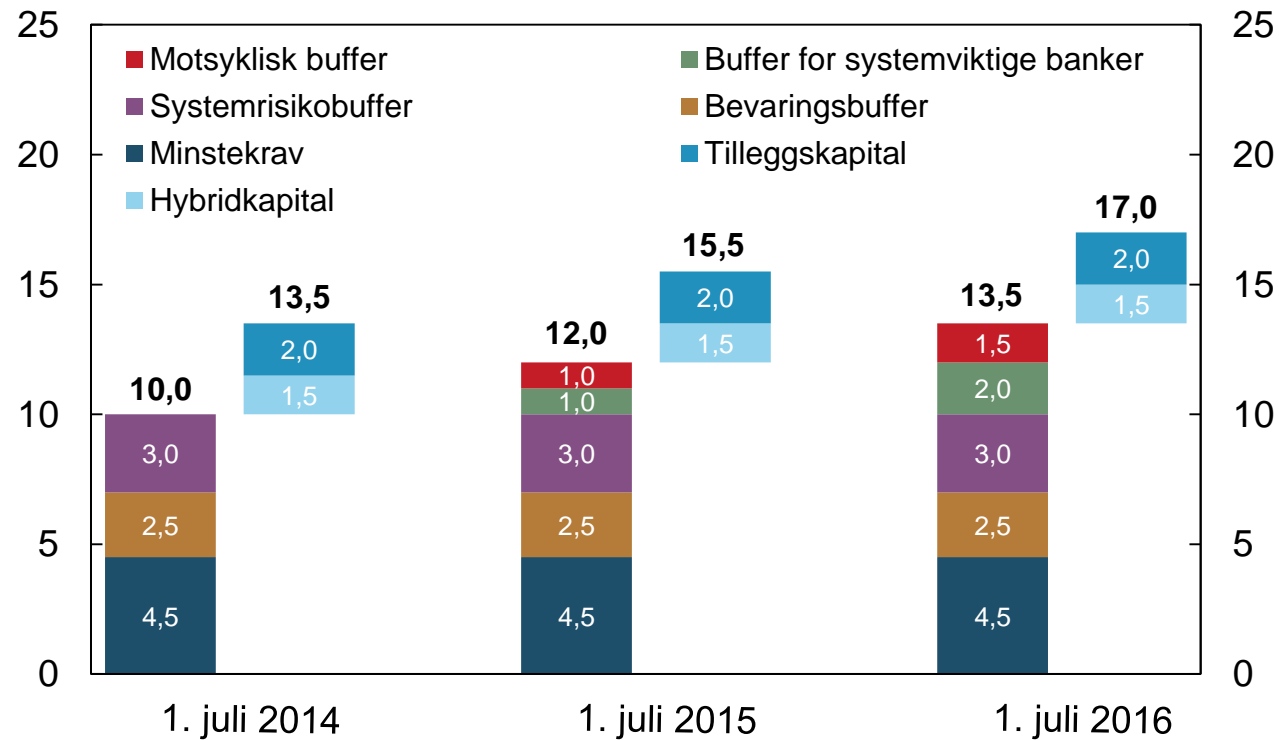
Figur 2.2 Ren kjernekapitaldekning og ren kjernekapitalandel.
Norske banker samlet.¹ Prosent. 1996 – 2014 og 2. kv. 2015

1) For banker som er finanskonsern, benyttes tall for bankkonsern, for øvrige banker benyttes morbanktall.

Kilde: Finanstilsynet

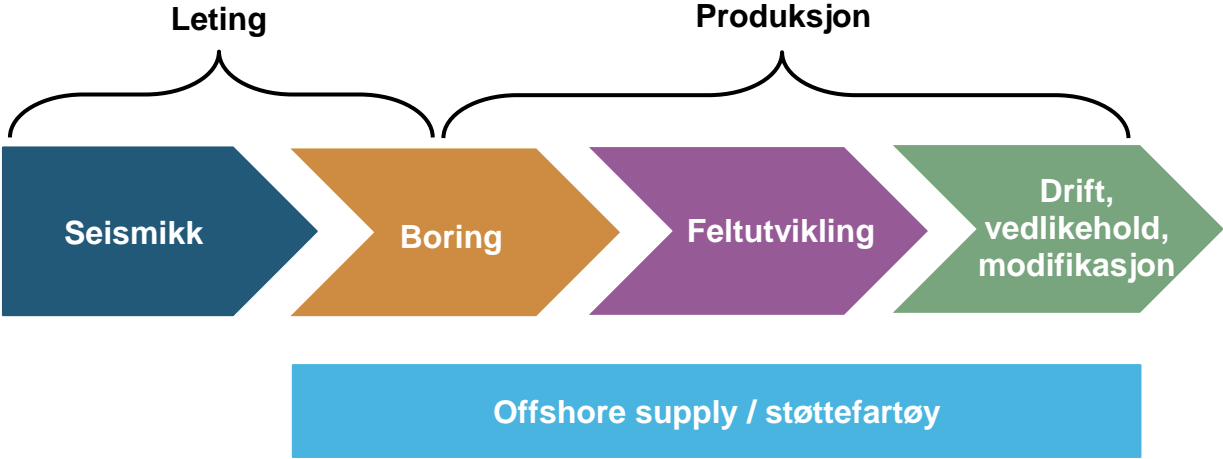
Figur 2.3 Opptrapping av pilar 1-krav til kapitaldekning i Norge.¹
 Prosent av beregningsgrunnlag. 1. juli 2014 – 1. juli 2016

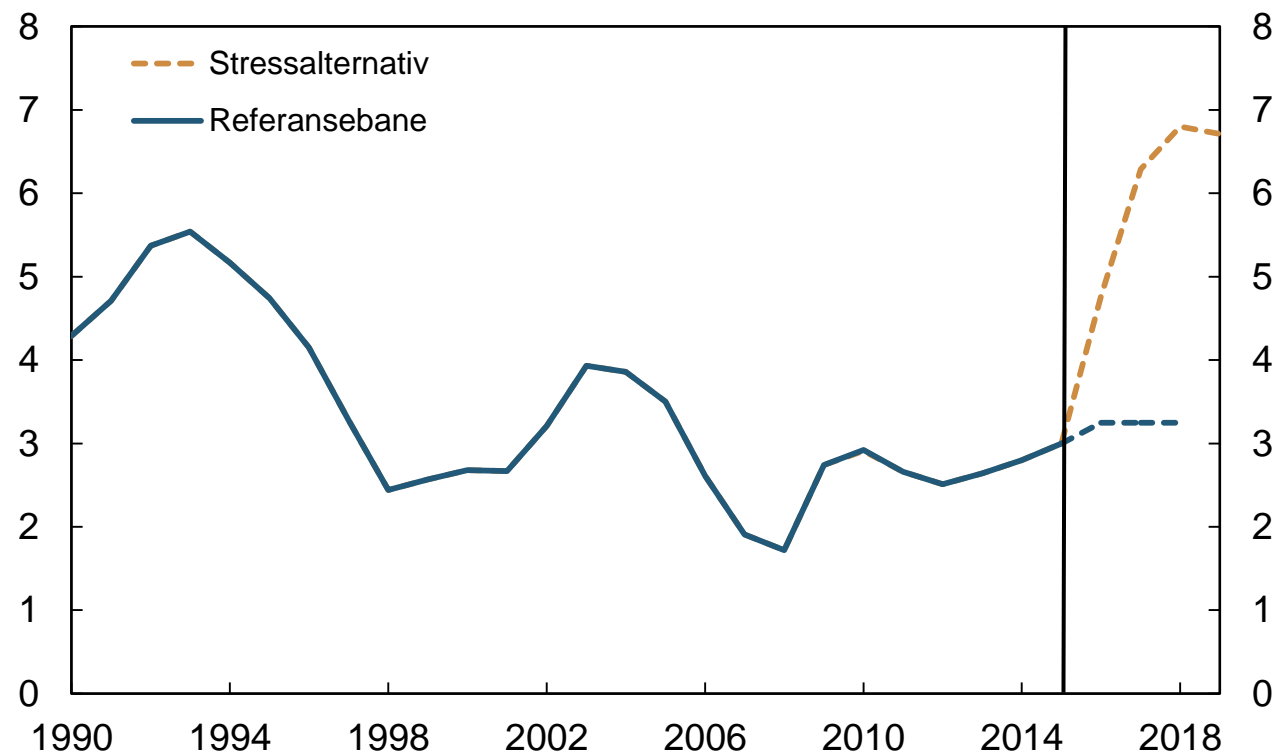
1) Minstekrav og bufferkrav i søylene til venstre hvert år utgjør kravet til ren kjernekapitaldekning. Hybridkapital og tilleggs kapital i søylen til høyre legges til for å få krav til henholdsvis kjernekapitaldekning og kapitaldekning.

Kilde: Finansdepartementet

Figur 2.4 De oljerelaterte foretakenes plassering i verdikjeden

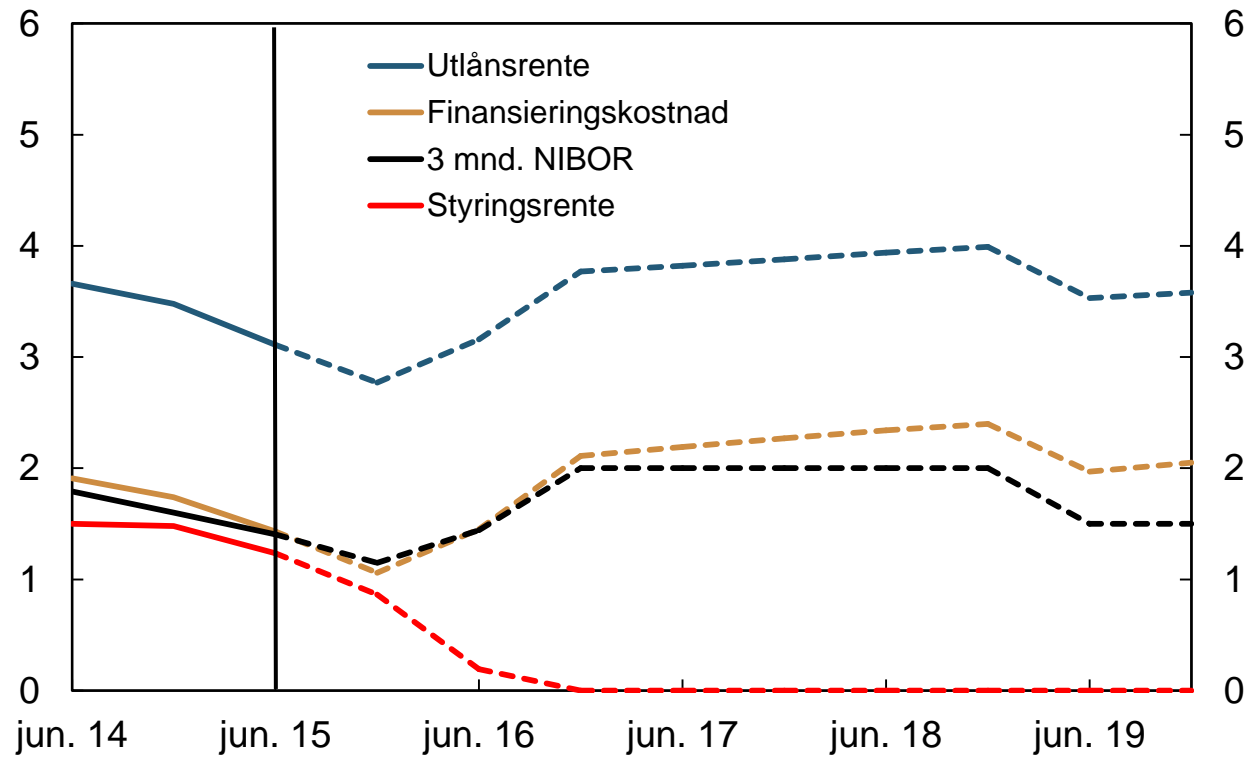
Figur 2.5 Arbeidsledighet i referansebanen og stressalternativet.
Prosent av arbeidsstyrken. Årlig gjennomsnitt. 1990 – 2019¹

1) Fremskrivinger for 2015 – 2019.

Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.6 Makrobankens utlånsrente og finansieringskostnad¹, NIBOR og styringsrenten i stressalternativet. Prosent. Halvårlig gjennomsnitt. 1. halvår 2014 – 2. halvår 2019²

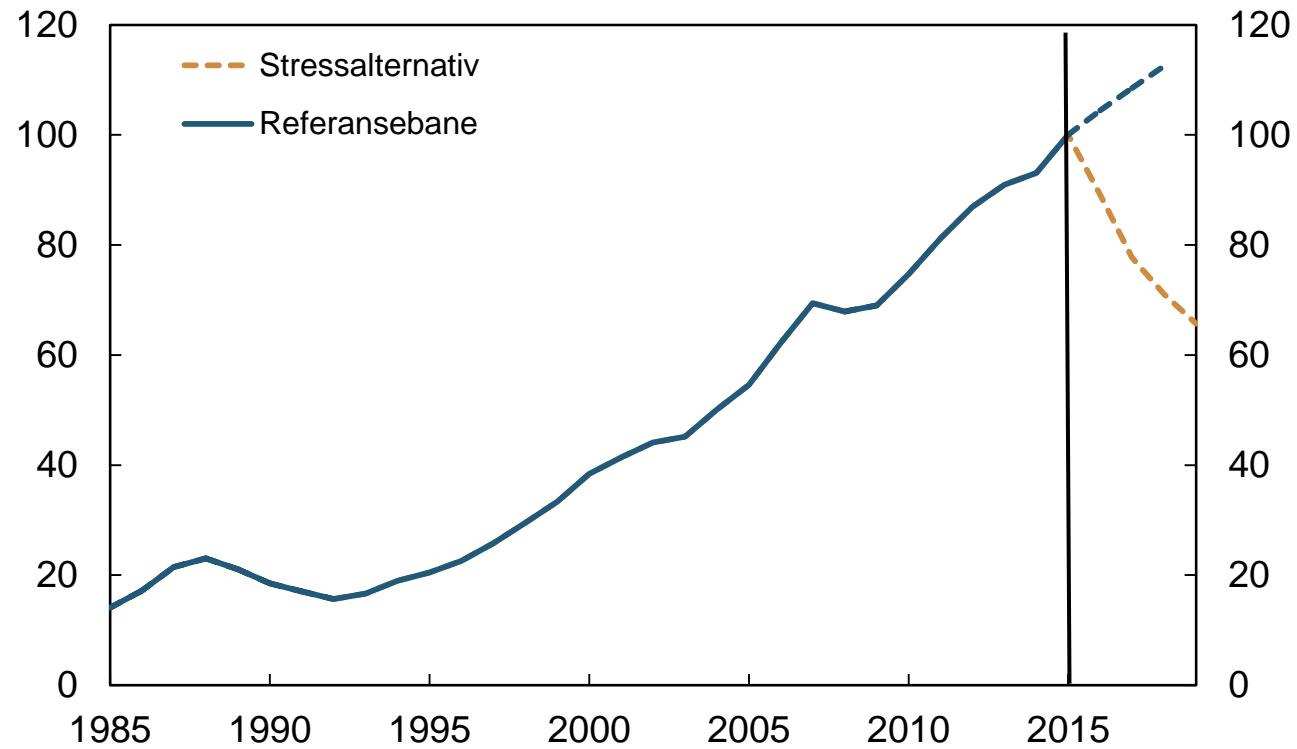

1) Rentekostnad på markedsfinansiering og innskuddsrente.

2) Fremskrivinger for 2. halvår 2015 – 2. halvår 2019.

Kilder: SNL Financial og Norges Bank

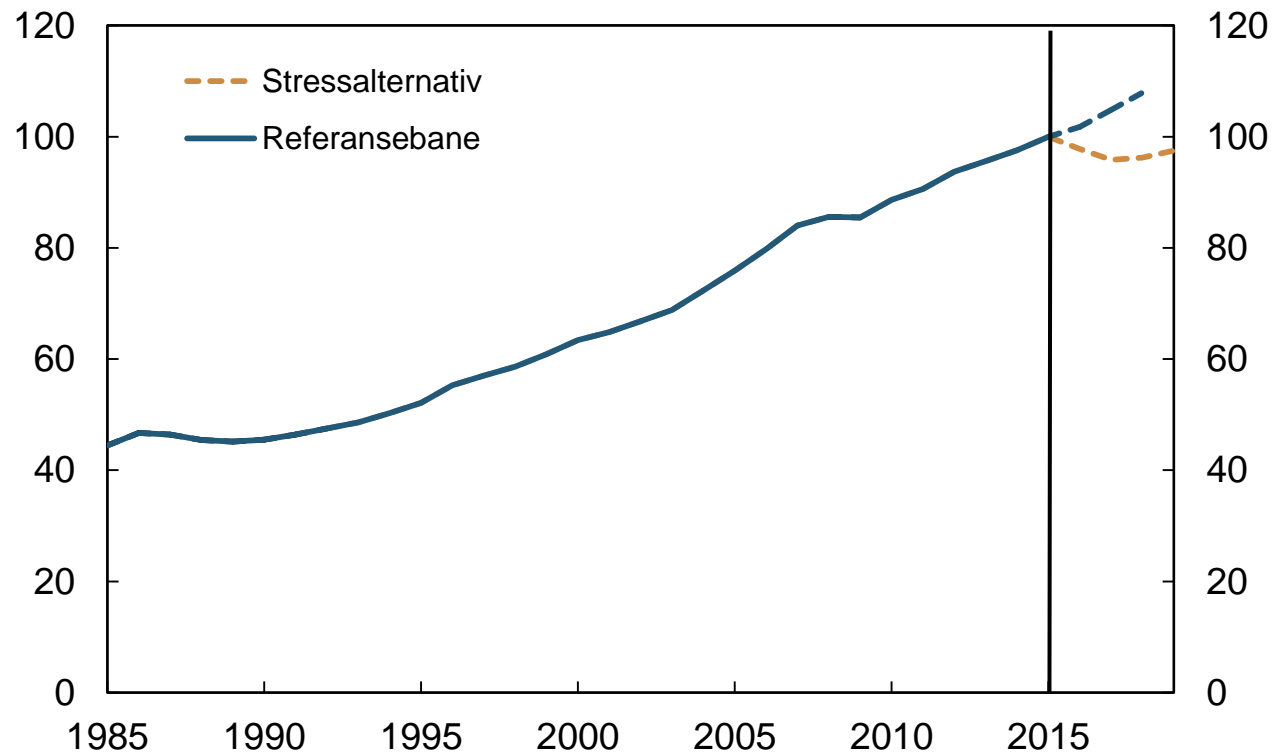
Figur 2.7 Boligpriser i referansebanen og stressalternativet.
Nominelle priser. Indeks. 2015 = 100. Årlig gjennomsnitt. 1985 – 2019¹

1) Fremskrivinger for 2015 – 2019.

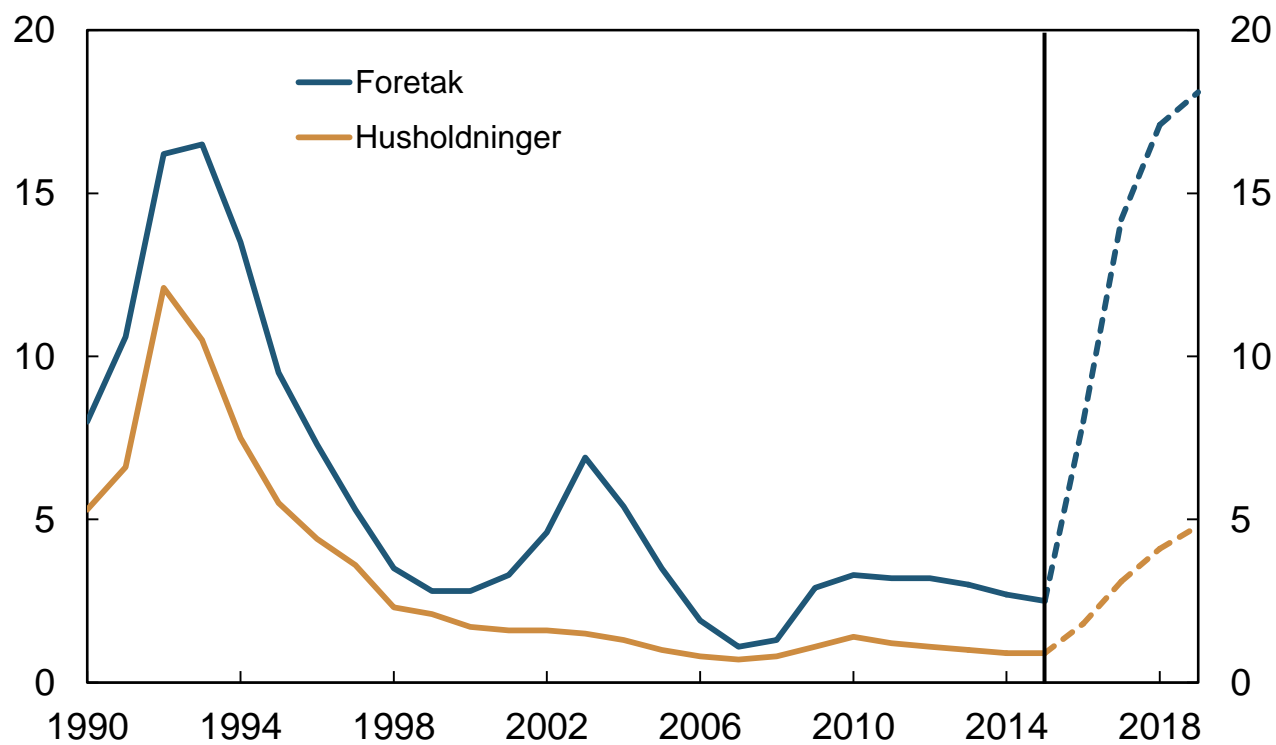
Kilder: Eiendom Norge, Finn.no, Eiendomsverdi og Norges Bank

Figur 2.8 Privat konsum i referansebanen og stressalternativet.
Indeks. 2015 = 100. Årlig gjennomsnitt. 1985 – 2019¹

1) Fremskrivinger for 2015 – 2019.
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.9 Bankenes problemlån¹ i stressalternativet.
I prosent av utlån til sektoren. Årlig gjennomsnitt. 1990 – 2019²

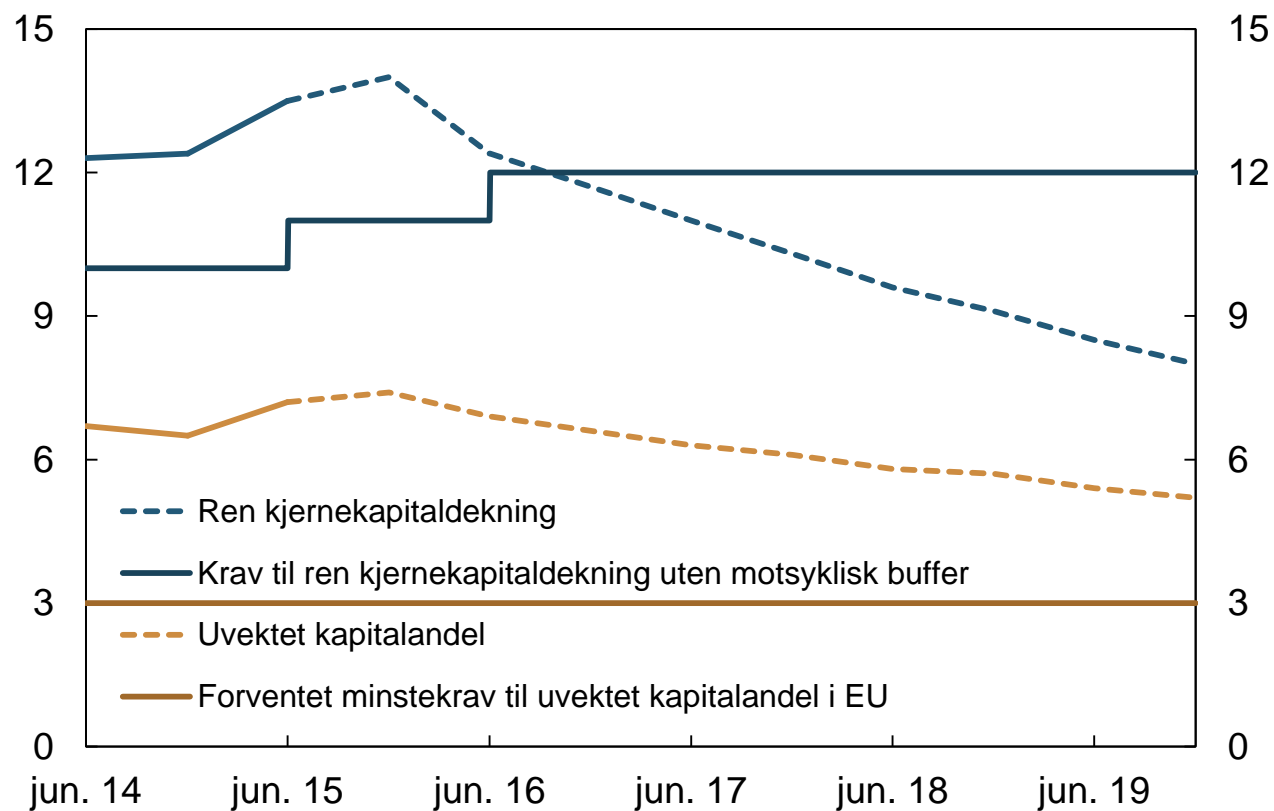
1) Problemlån til foretak i banker. Problemlån til husholdninger i banker og kredittforetak.

2) Gjennomsnitt for siste halvår 1990. Fremskrivinger for 2015 – 2019.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.10 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kapitalandel¹ i stressalternativet. Makrobanken. Prosent. 1. halvår 2014 – 2. halvår 2019²

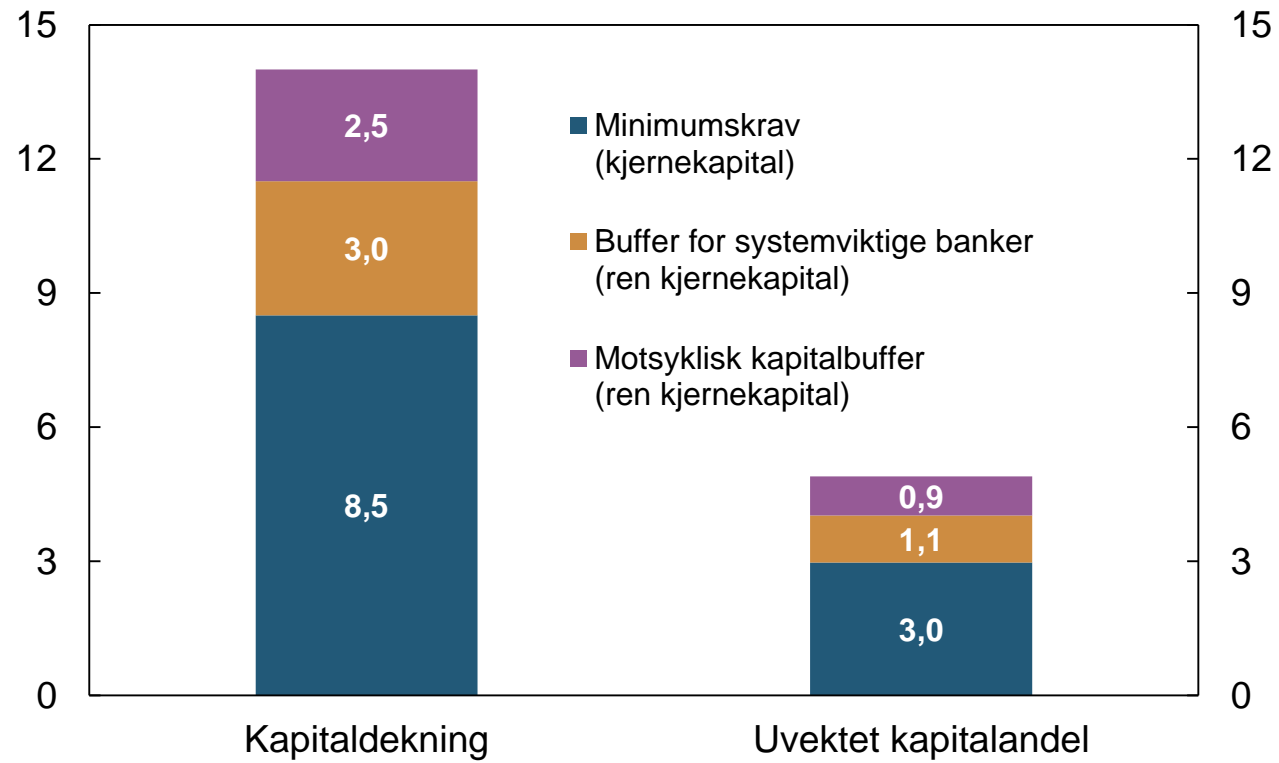

1) Uvektet kapitalandel er beregnet som: $\text{Kjernekapital} / \text{Forvaltningskapital}$.

2) Fremskrivinger for 2. halvår 2015 – 2. halvår 2019.

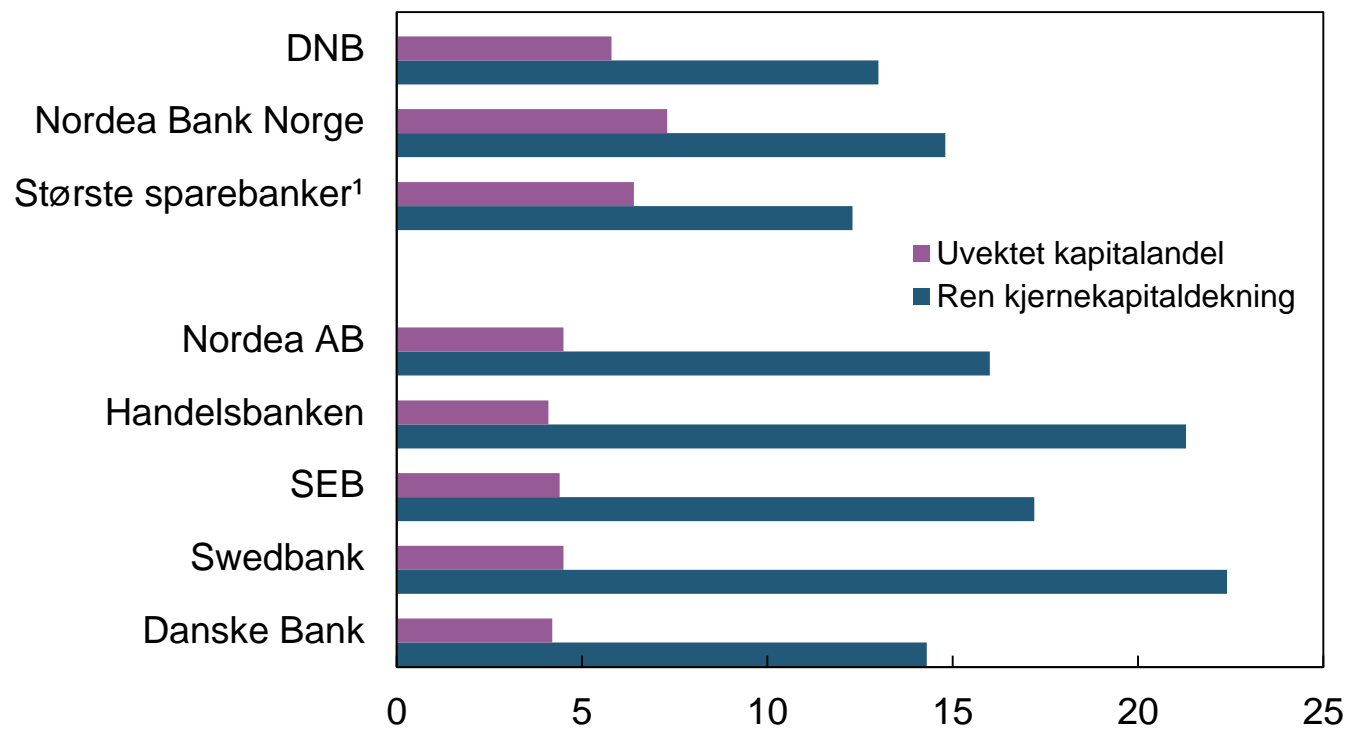
Kilder: SNL Financial og Norges Bank

Figur 2.11 Krav til uvektet kapitalandel i Storbritannia fra 2016. Prosent

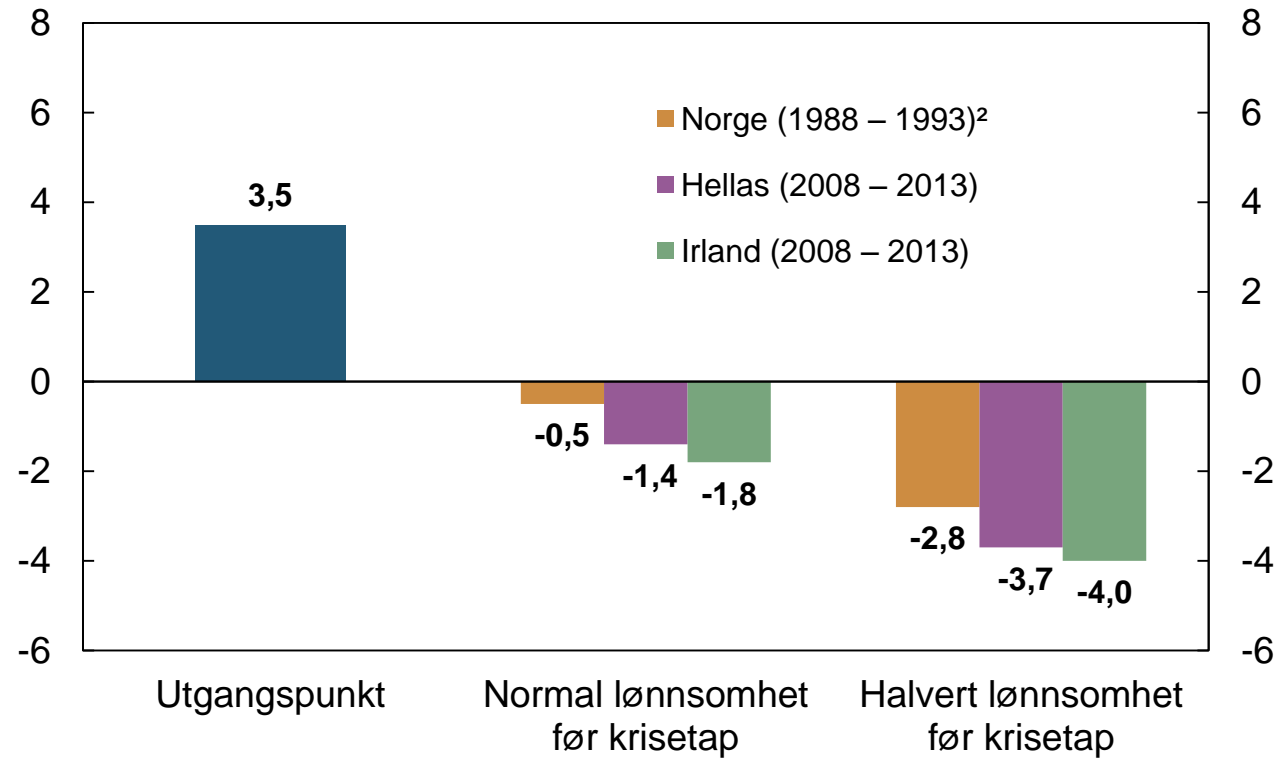
Kilde: Bank of England

Figur 2.12 Uvektet kapitalandel og ren kjernekapitaldekning i store norske og skandinaviske bankkonsern. Prosent. Per 30. juni 2015

1) Vektet snitt av de fem største norske regionale sparebankene.
Kilder: Bankenes kvartalsrapporter, Finanstilsynet og Norges Bank

Figur 2.13 Uvektet kapitalandel etter tapsnivåer fra tidligere kriser.¹ Prosent

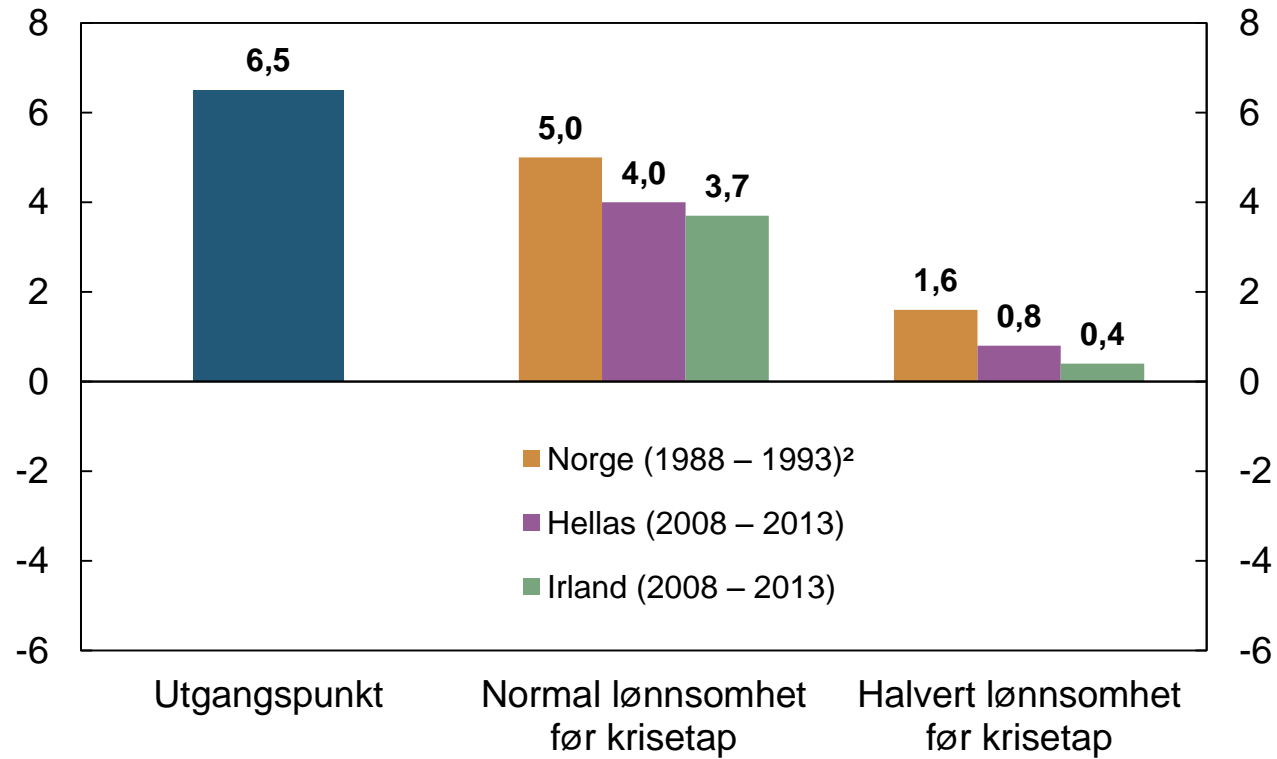

1) Samlet tap i kriseperioden trekkes fra startnivået for uvektet kapitalandel og gir anslag for uvektet kapitalandel etter krisen.

2) Tilpasset dagens forvaltningskapital.

Kilder: SNL Financial og Norges Bank

Figur 2.14 Uvektet kapitalandel etter tapsnivåer fra tidligere kriser.¹ Prosent

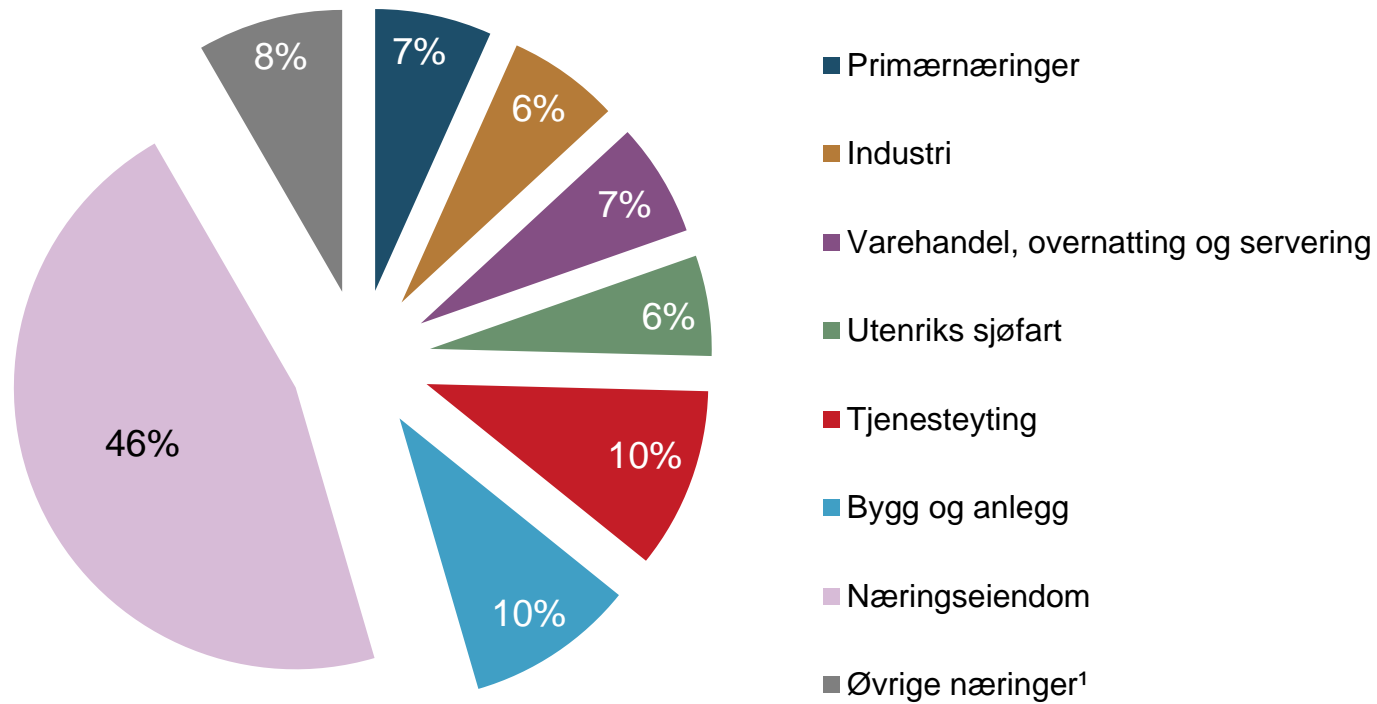

1) Samlet tap i kriseperioden trekkes fra startnivået for uvektet kapitalandel og gir anslag for uvektet kapitalandel etter krisen.

2) Tilpasset dagens forvaltningskapital.

Kilder: SNL Financial, Finanstilsynet og Norges Bank

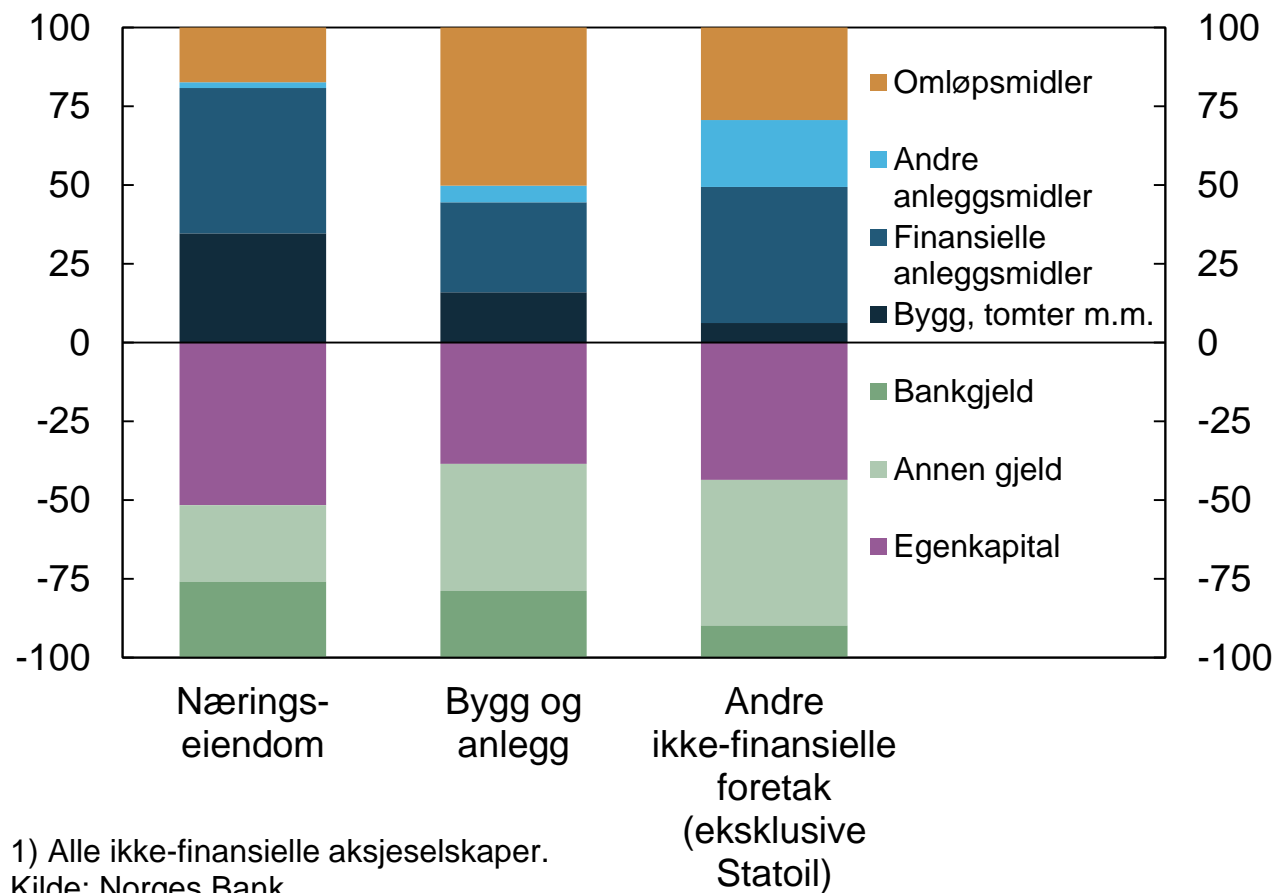
Figur 2.15 Fordeling av utlån til næringsmarkedet.
Alle banker og kredittforetak. Prosent. Per 30. juni 2015

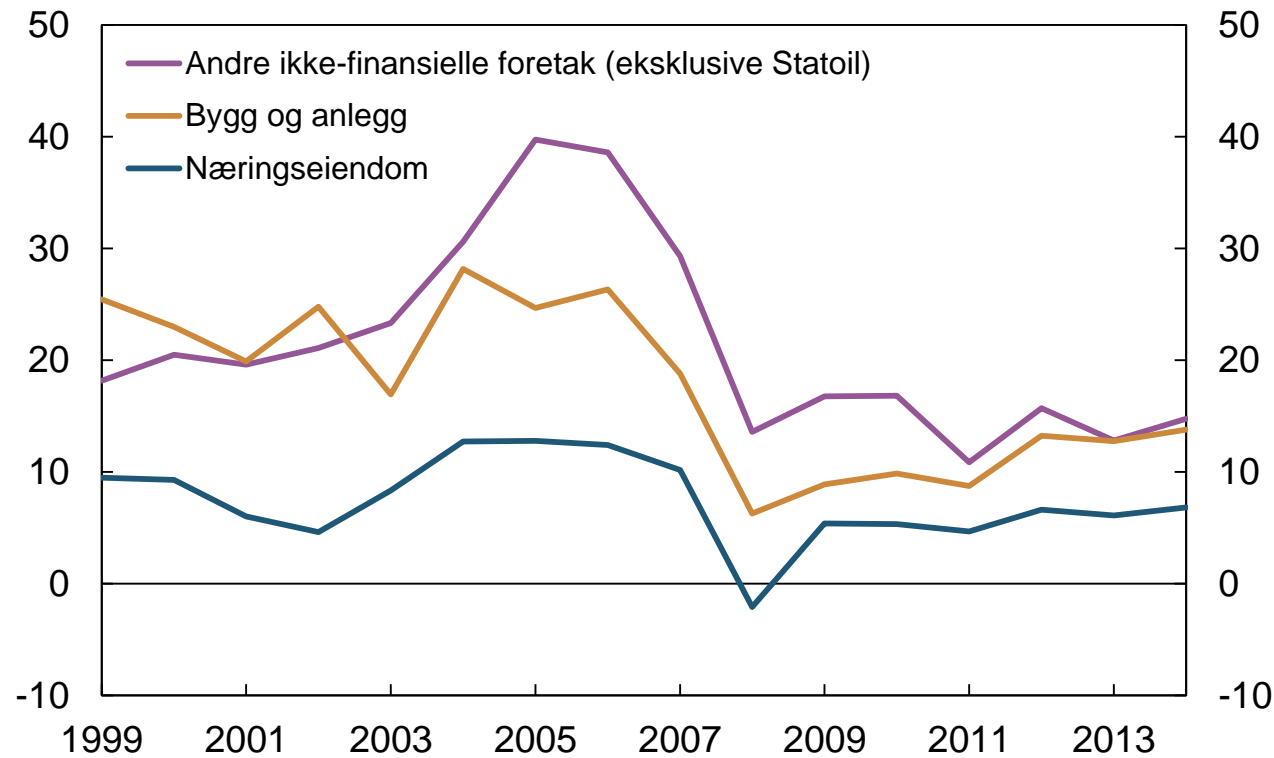
1) Øvrige næringer inkluderer Oljeservice, Transport ellers, Forsyning og Utvinning av naturressurser.

Kilde: Norges Bank

Figur 2.16 Foretakenes¹ balanse. Prosent. Per 31. desember 2014

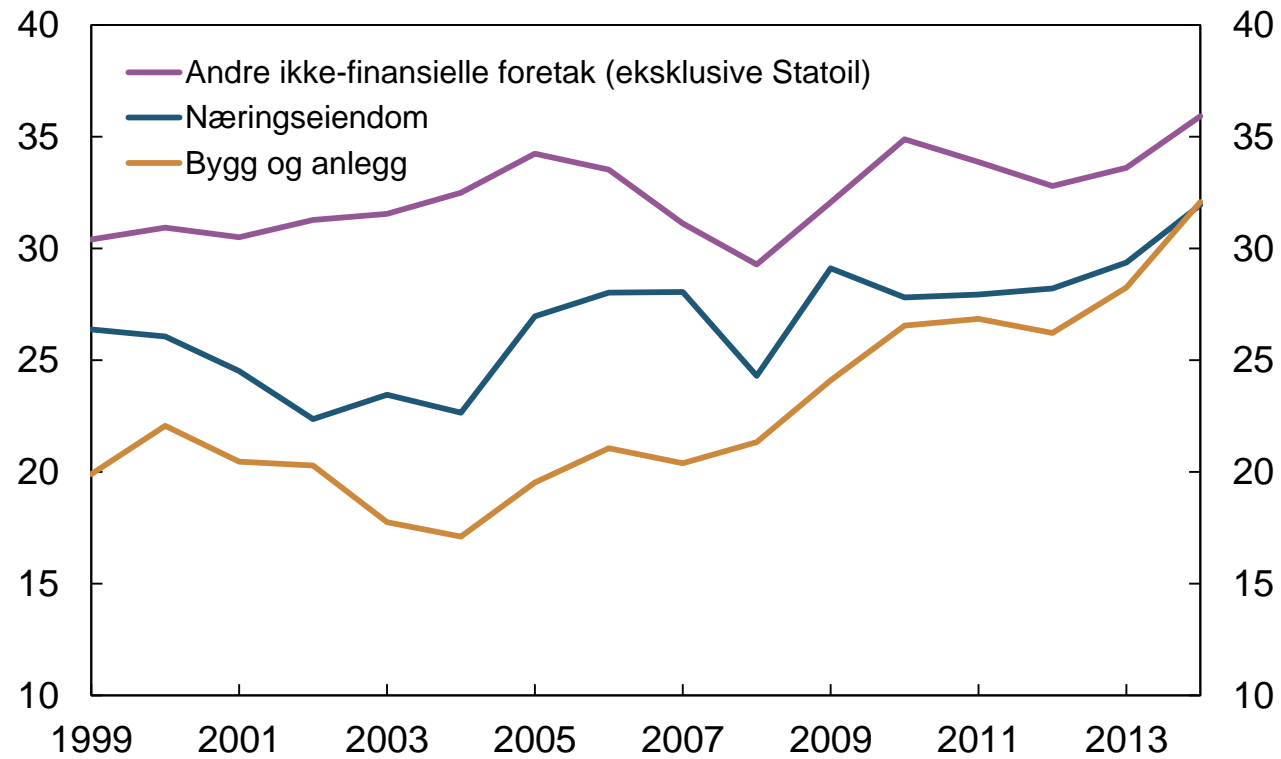
Figur 2.17 Foretakenes¹ gjeldsbetjeningsevne.
Kontantinntjening² i prosent av rentebærende gjeld³. 1999 – 2014

- 1) Kun foretak som er registrert med bankgjeld i regnskapene.
  - 2) Definert som ordinært resultat før skatt og driftsmessige av- og nedskrivninger.
  - 3) Definert som summen av postene annen langsiktig gjeld, kortsiktige konvertible lån, kortsiktige sertifikatlån og kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner.
- Kilde: Norges Bank

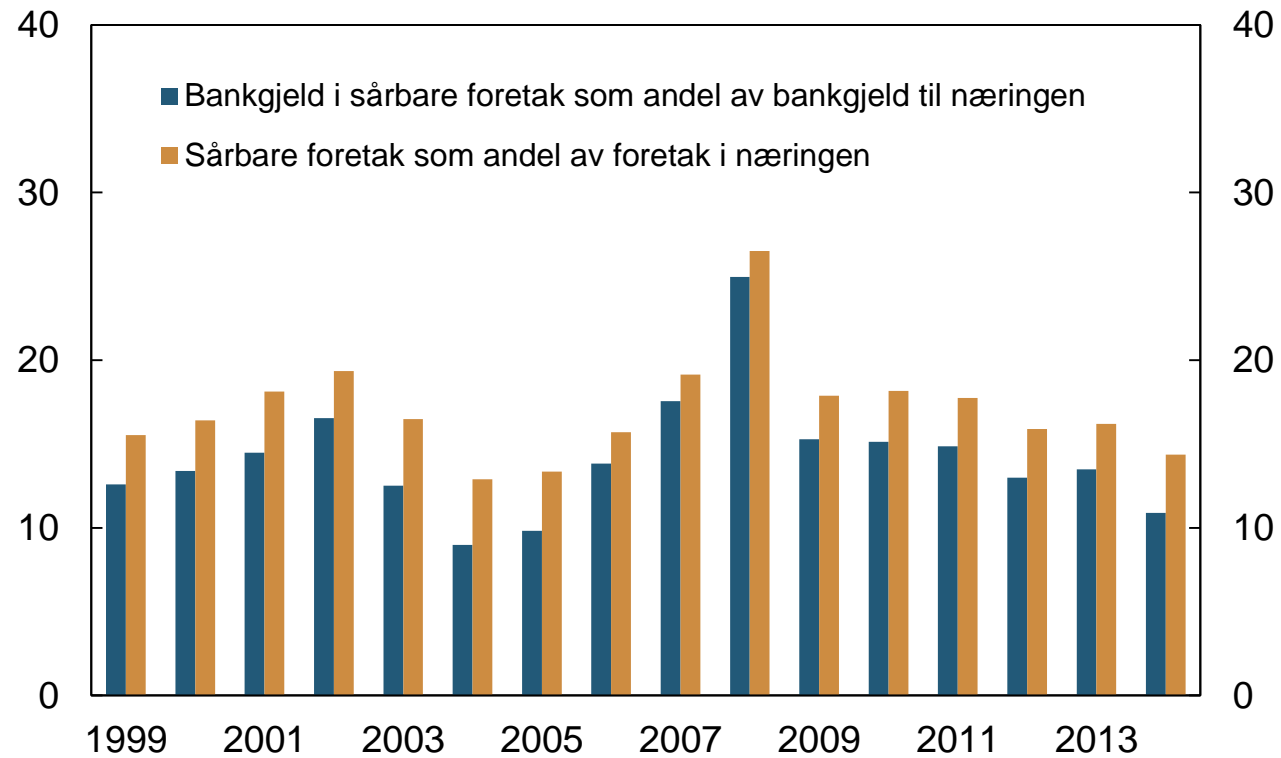

Figur 2.18 Foretakens¹ egenkapitalandel.
Egenkapital i prosent av sum eiendeler. 1999 – 2014

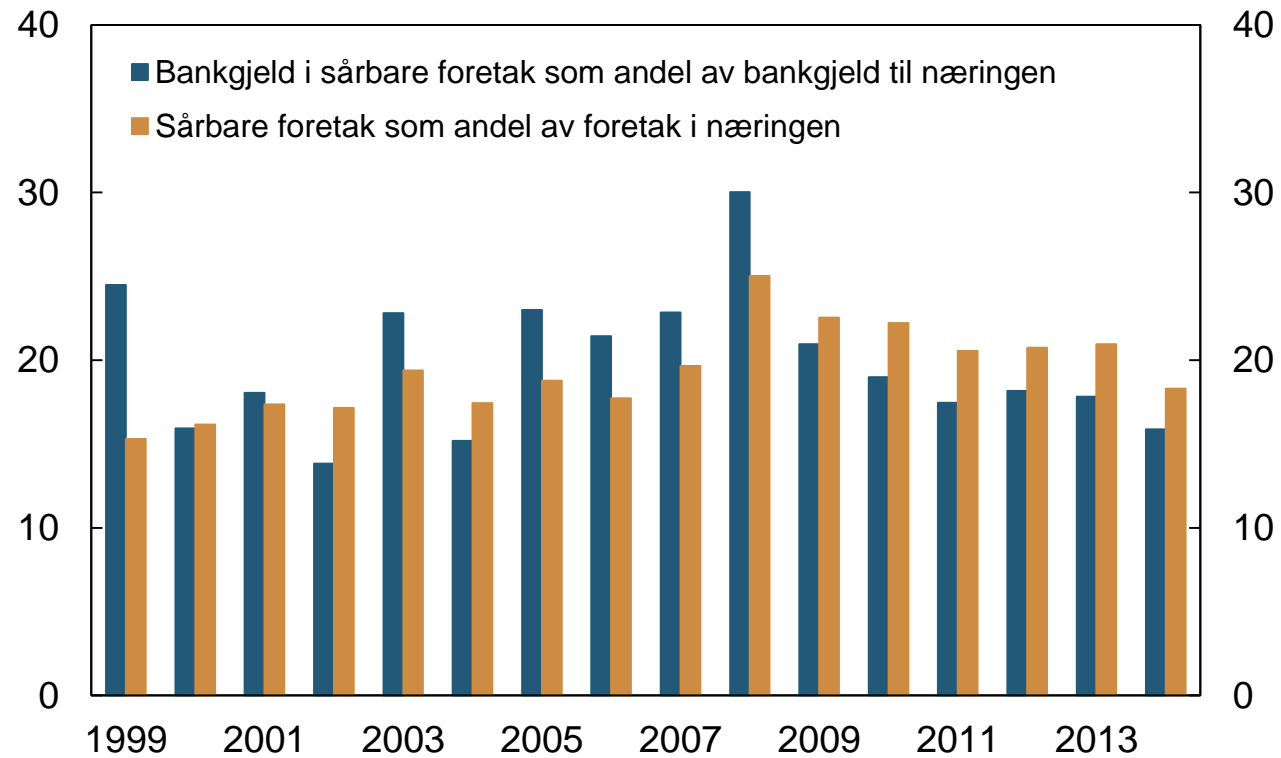
1) Kun foretak som er registrert med bankgjeld i regnskapene.
Kilde: Norges Bank

Figur 2.19 Andel bankgjeld og andel foretak som faller innenfor kriteriene for risikoutsatt gjeld¹. Næringseiendom. Prosent. 1999 – 2014

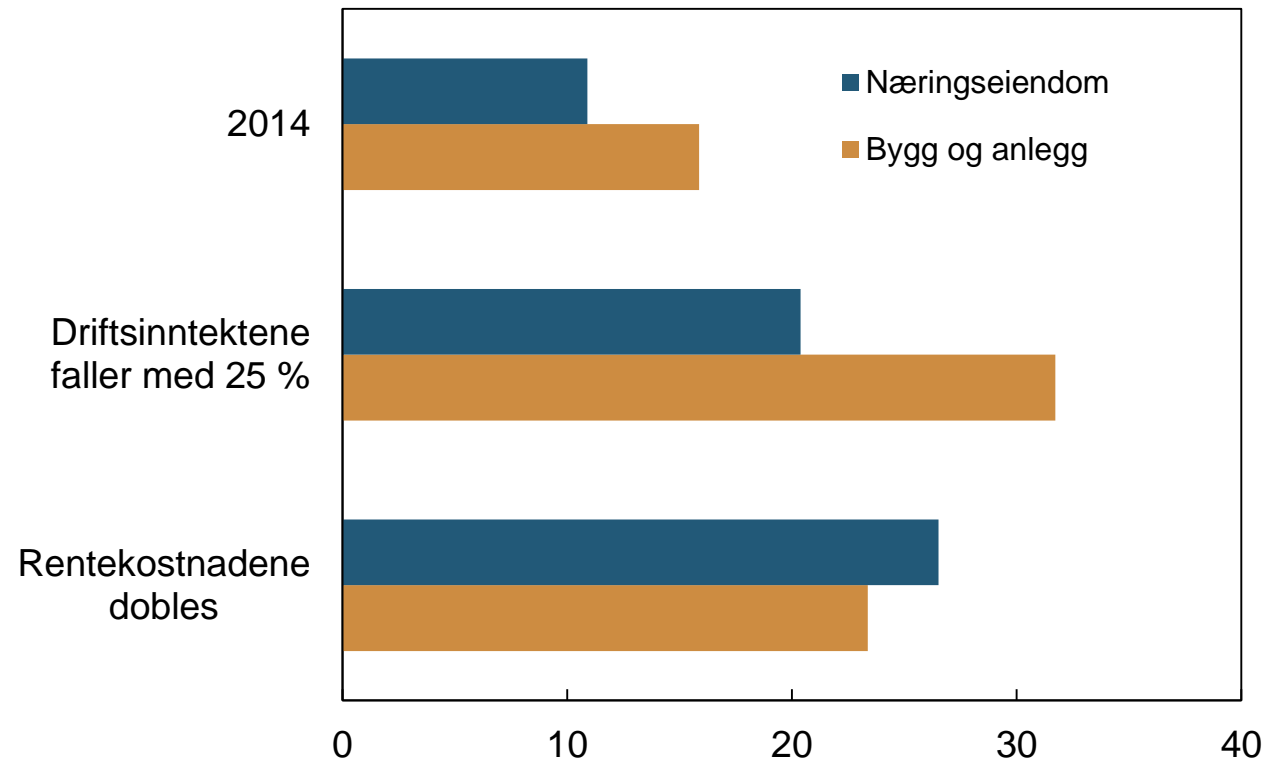
1) Negativ gjeldsbetjeningsevne, egenkapitalandel under 13 prosent og rating under AAA.
Kilde: Norges Bank

Figur 2.20 Andel bankgjeld og andel foretak som faller innenfor kriteriene for risikoutsatt gjeld¹. Bygg og anlegg. Prosent. 1999 – 2014

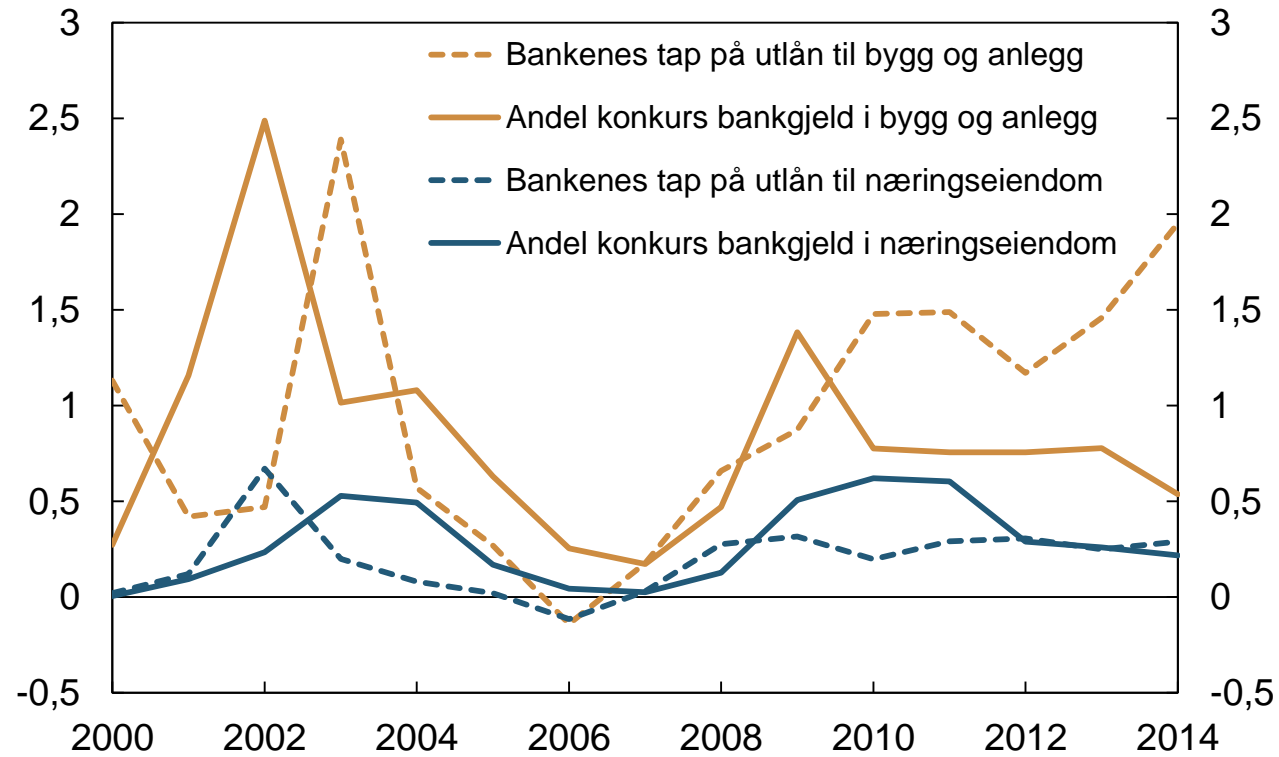
1) Negativ gjeldsbetjeningsevne, egenkapitalandel under 11 prosent og rating under AAA.
Kilde: Norges Bank

Figur 2.21 Andel risikoutsatt bankgjeld ved henholdsvis reduserte driftsinntekter og økte rentekostnader. Prosent. Per 31. desember 2014

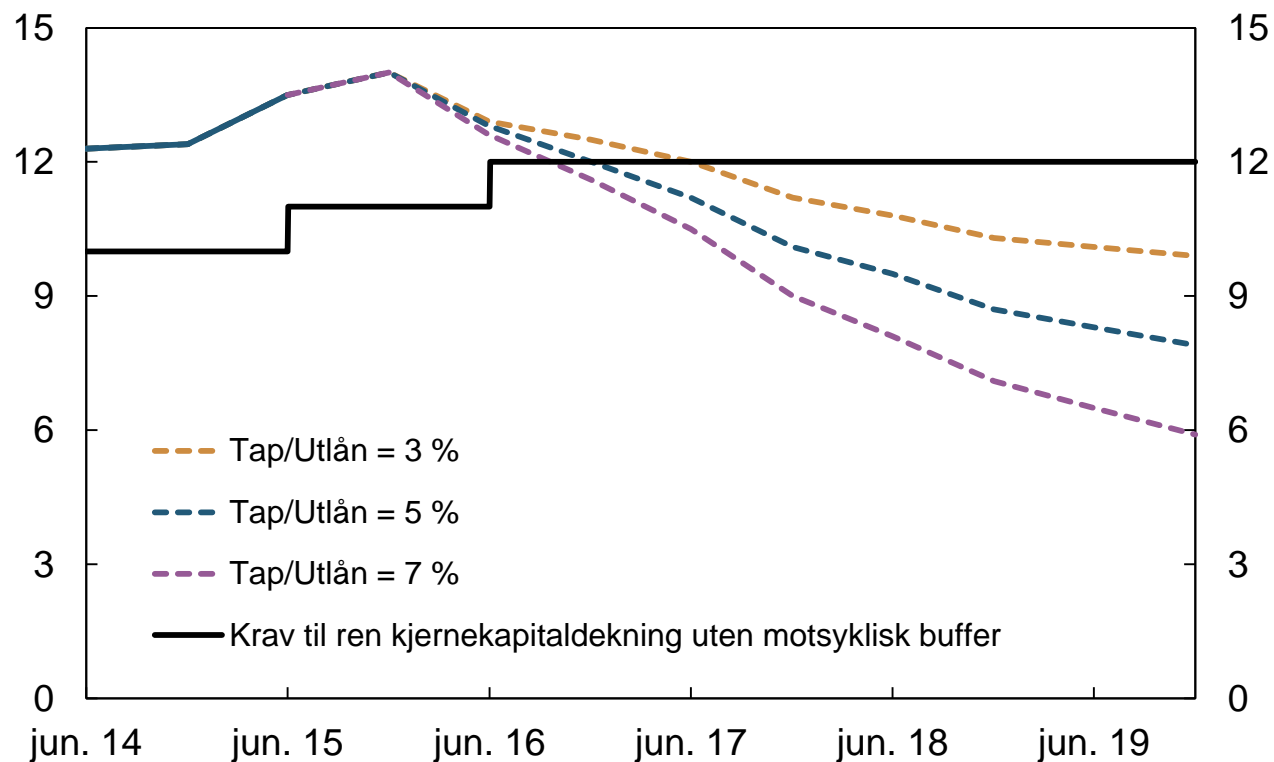
Kilde: Norges Bank

Figur 2.22 Bankgjeld i foretak som har gått konkurs, som andel av total bankgjeld i næringen, og bankenes tap på utlån til næringen som andel av totale utlån til næringen. Prosent. 2000 – 2014

Kilde: Norges Bank

Figur 2.23 Ren kjernekapitaldekning med ulike scenarier¹ for tap i næringseiendom og bygg og anlegg. Makrobanken. Prosent. 1. halvår 2014 – 2. halvår 2019²

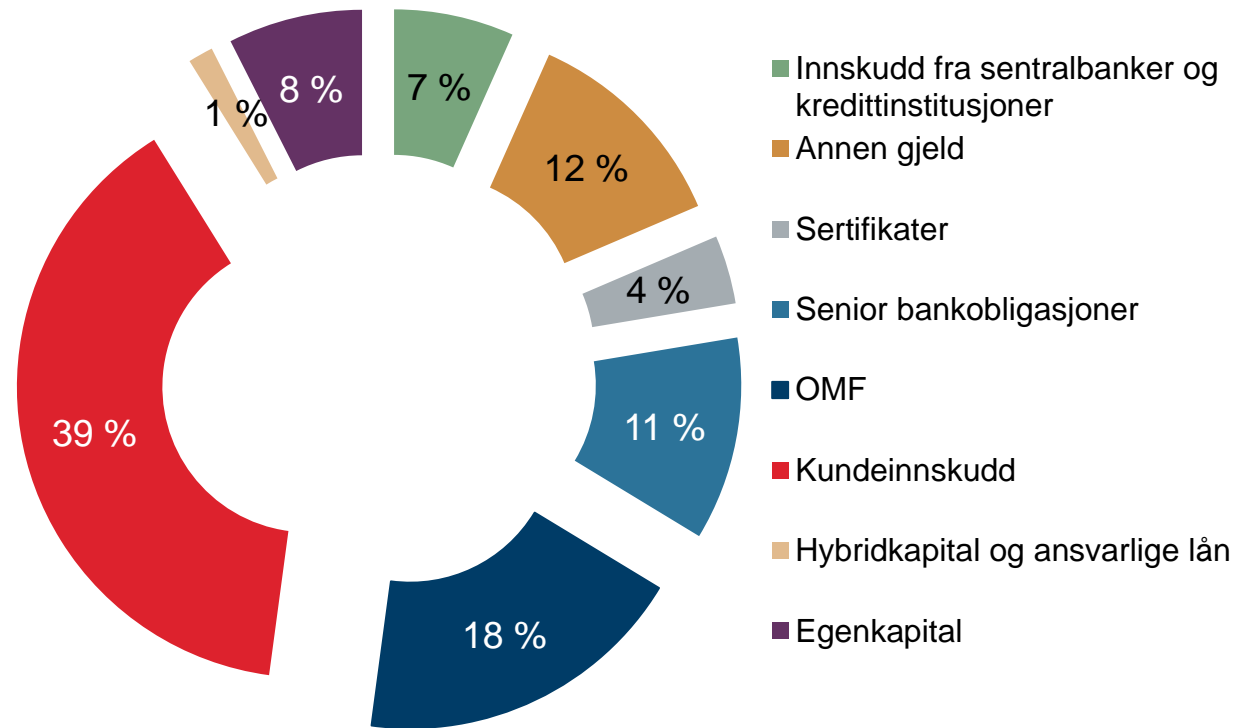

1) Scenarioene illustrerer effekten av ulike gjennomsnittlige årlige tap i næringseiendom og bygg og anlegg, mens stress i resterende utlån holdes konstant.

2) Fremskrivninger for 2. halvår 2015 – 2. halvår 2019.

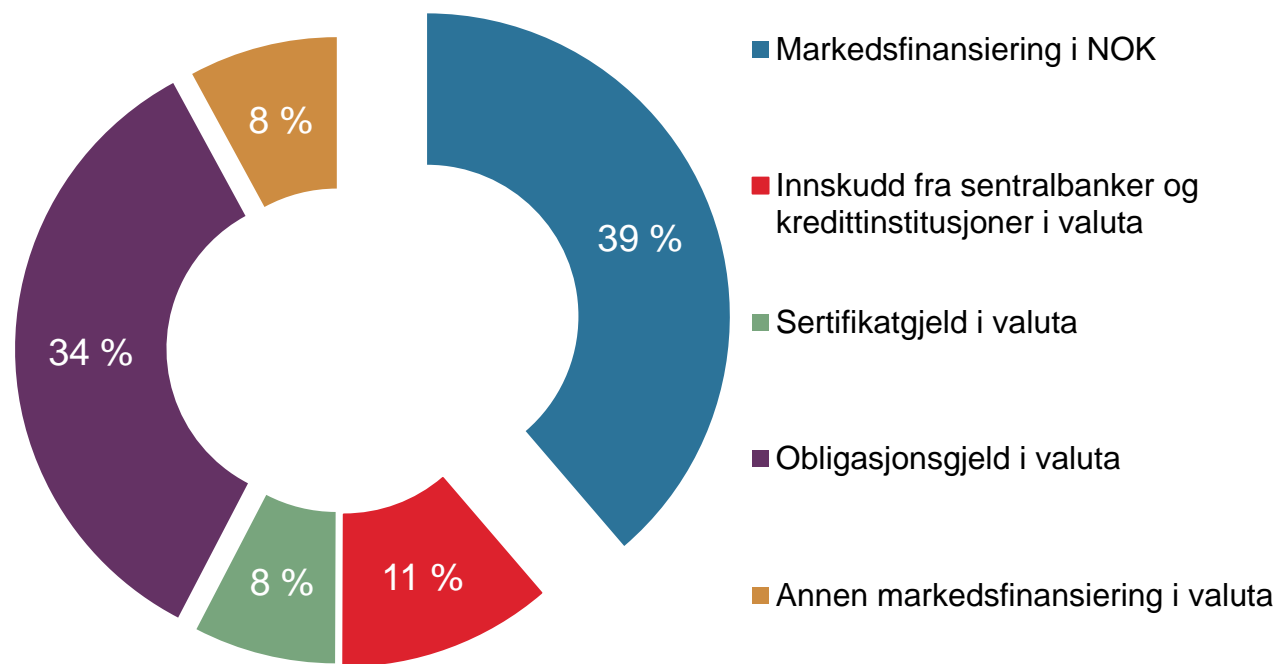
Kilder: SNL Financial og Norges Bank

Figur 3.1 Finansieringsstruktur i norske banker og OMF-kredittforetak.¹
Prosent. Per 30. juni 2015

1) Summen av alle banker og OMF-kredittforetak med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge.
Kilde: Norges Bank

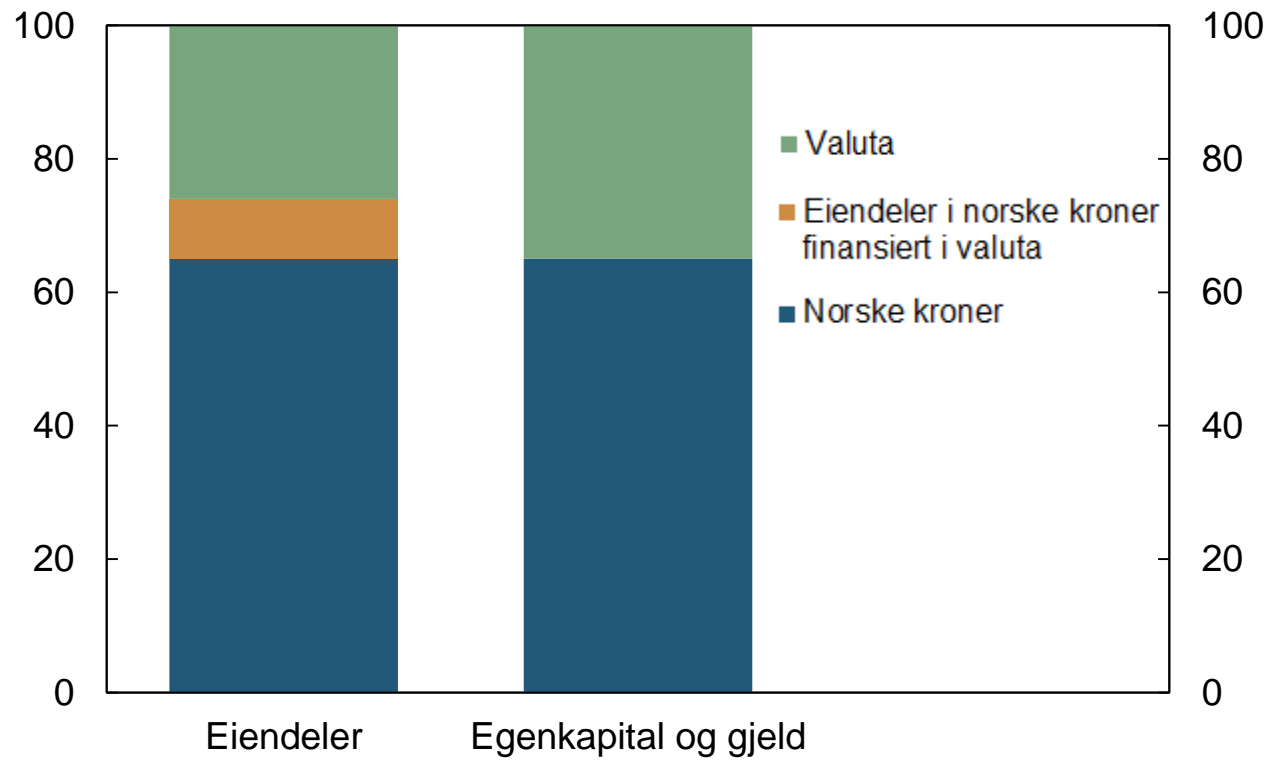
Figur 3.2 Markedsfinansiering i norske banker og OMF-kredittforetak.¹
Valutafordelt. Prosent. Per 30. juni 2015

1) Summen av alle banker og OMF-kredittforetak med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge, fratrukket konserninterne poster.
Kilde: Norges Bank

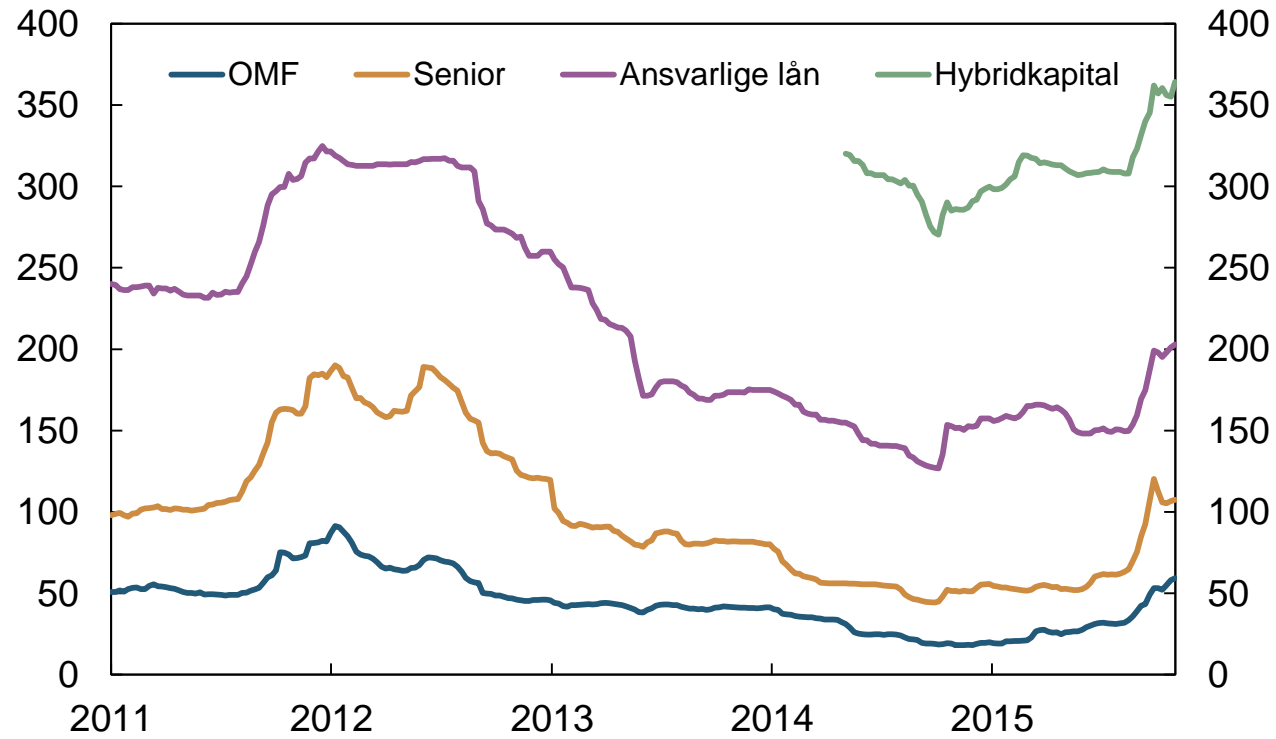
Figur 3.3 Norske eiendeler finansiert i valuta. Norske banker og OMF-kredittforetak.¹ Prosent. Per 30. juni 2015

1) Summen av alle banker og OMF-kredittforetak med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge.

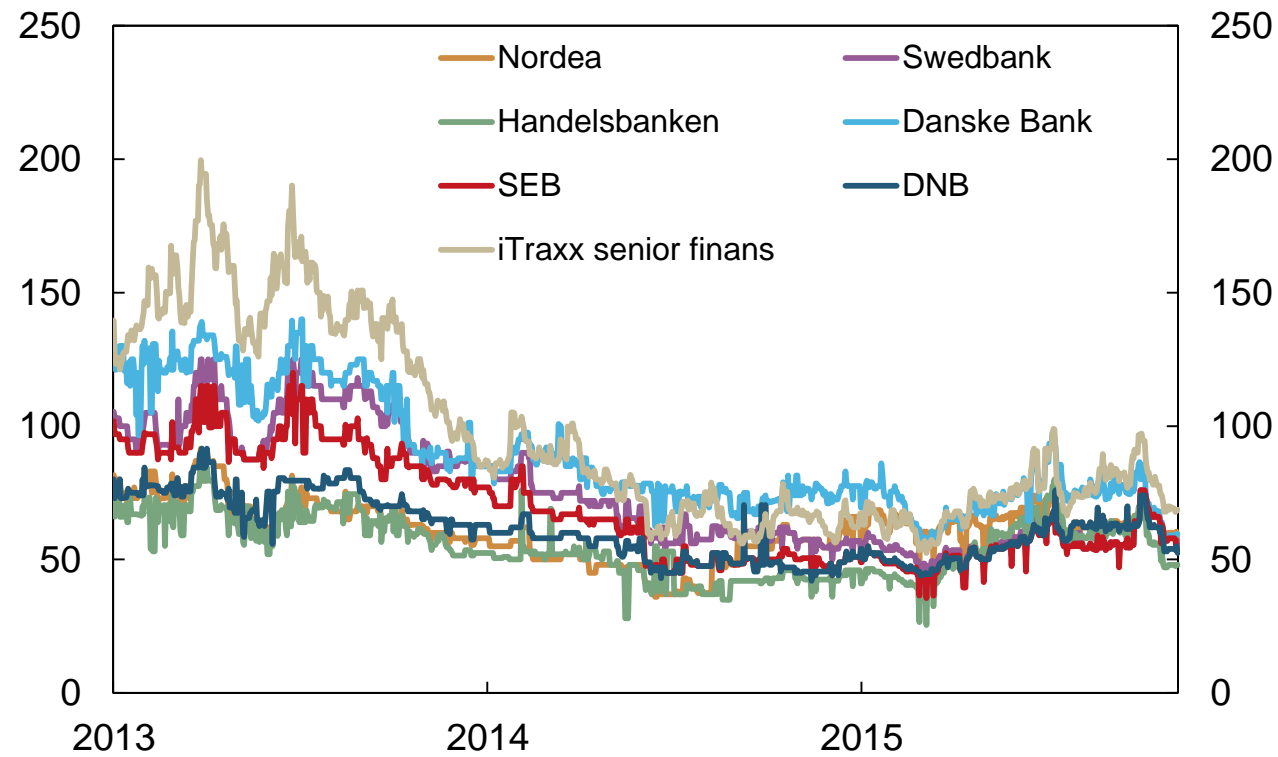
Kilde: Norges Bank

Figur 3.4 Risikopåslag på obligasjonsfinansiering, ansvarlige lån og hybridkapital for store banker¹. Differanse mot tremåneders NIBOR. 5-års løpetid. Basispunkter. Uke 1 2011 – uke 45 2015

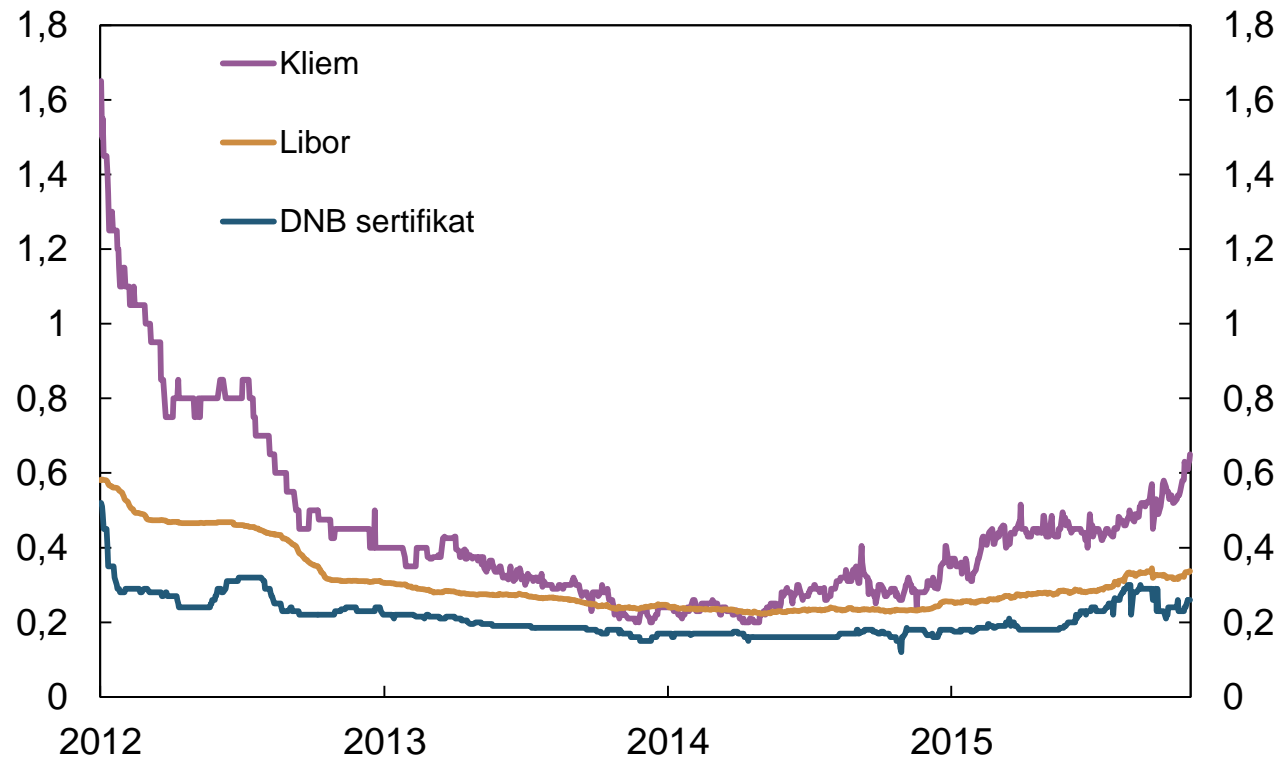
1) DNB Bank konsern og Nordea Bank Norge konsern.
Kilde: Nordic Bond Pricing

Figur 3.5 CDS-priser på 5-års seniorobligasjoner i euro. Basispunkter.
1. januar 2013 – 5. november 2015

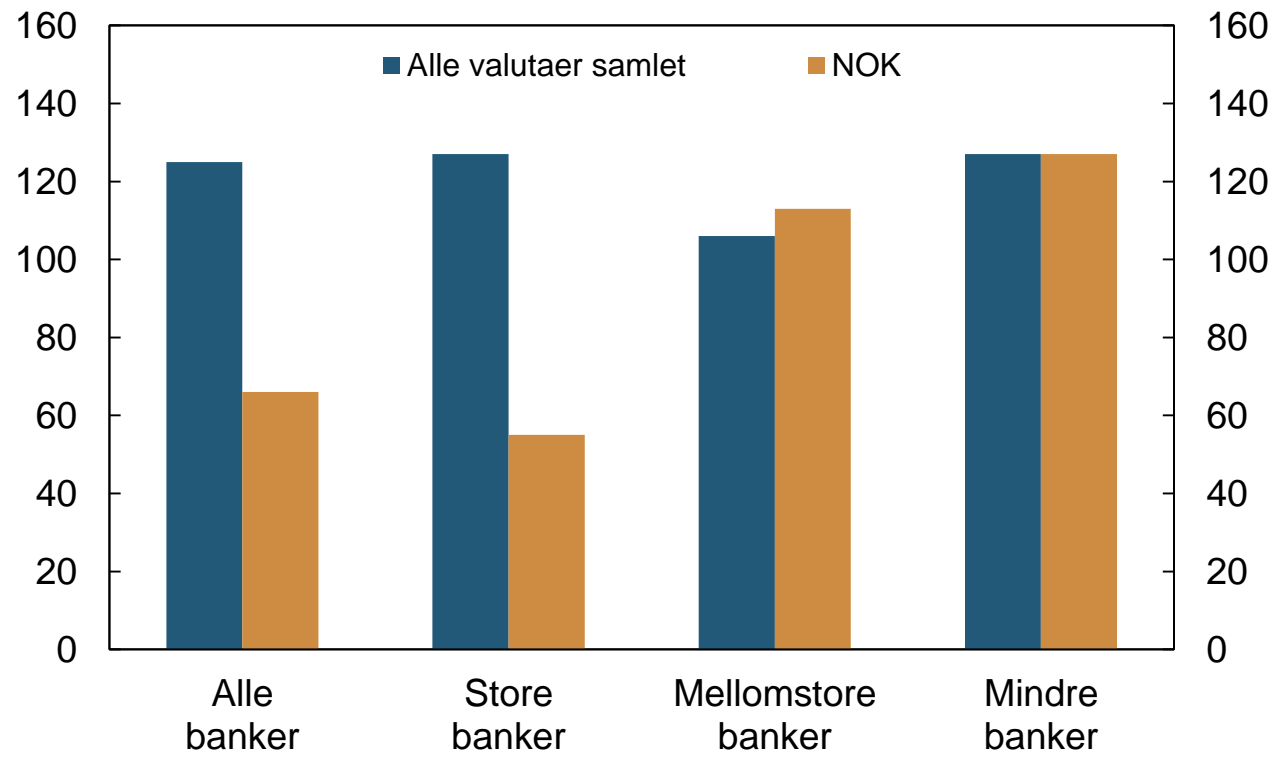
Kilde: Bloomberg

Figur 3.6 Dollarrenter. Tre måneder løpetid.
Prosent. 2. januar 2012 – 5. november 2015

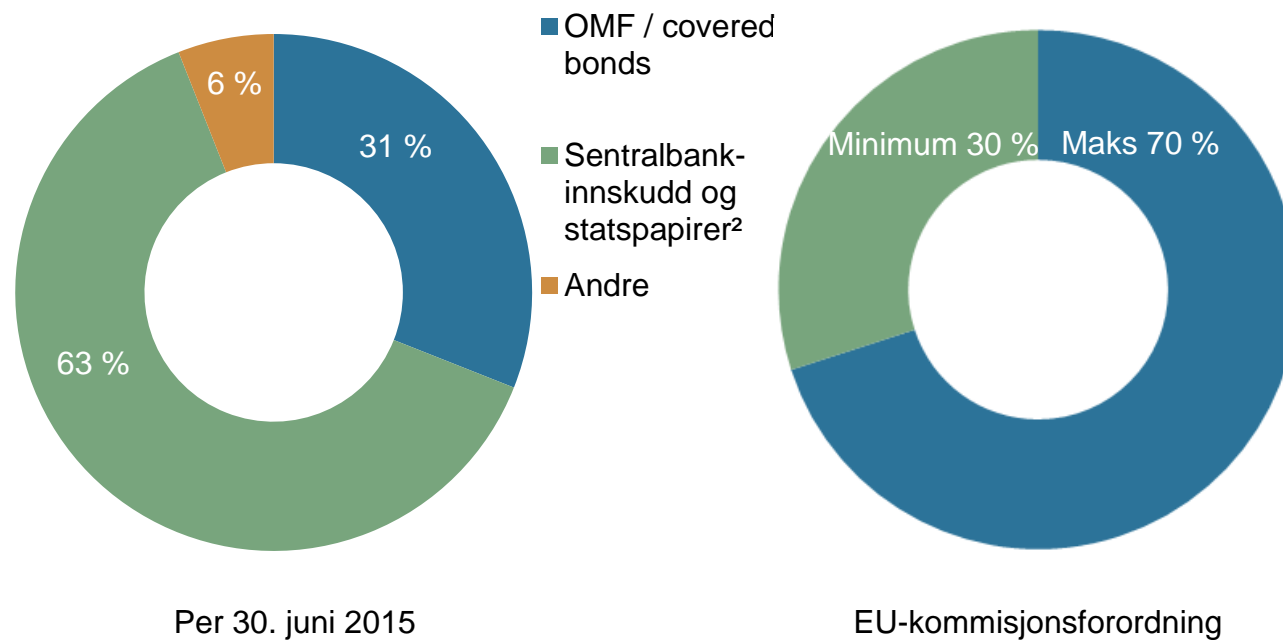
Kilde: Bloomberg

Figur 3.7 LCR. Vektet gjennomsnitt per bankgruppe.
Prosent. Per 30. juni 2015

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.8 Likviditetsreserver i norske banker som kvalifiserer i LCR.¹
Prosent. Per 30. juni 2015

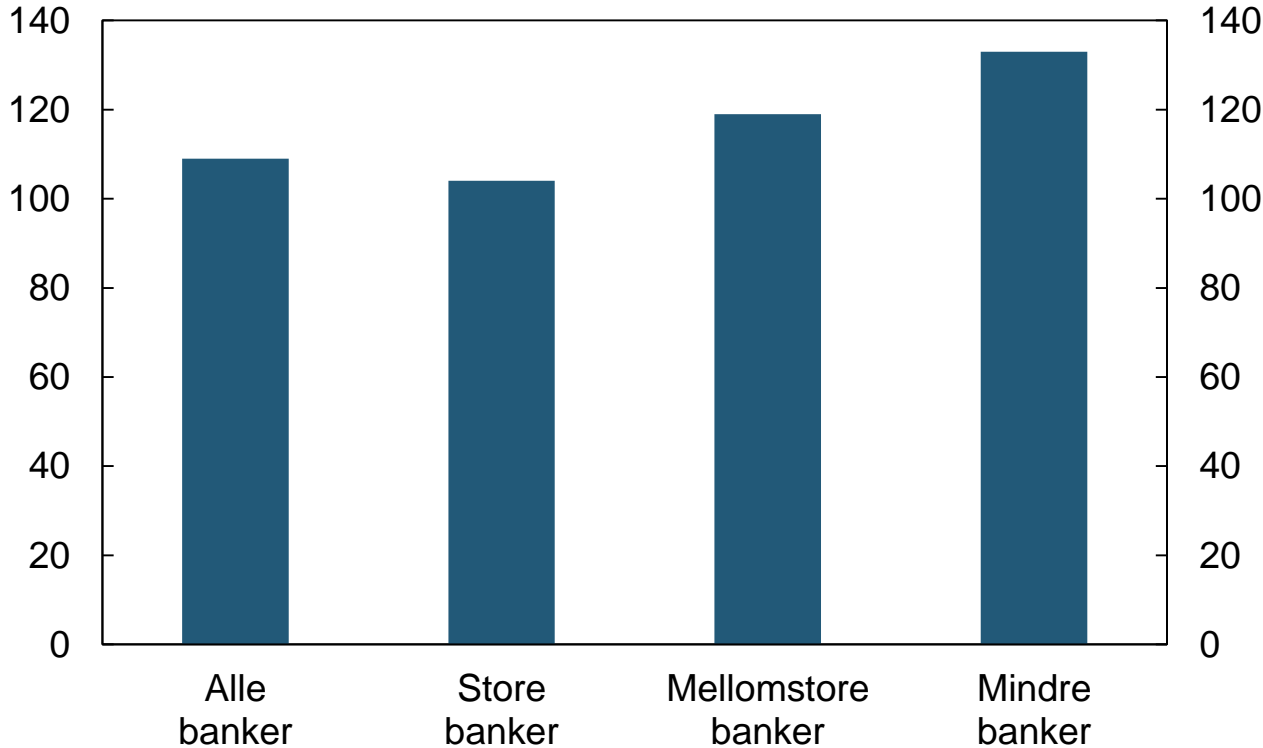

1) Etter avkortninger.

2) Nivå 1-kvalifiserende eiendeler unntatt OMF.

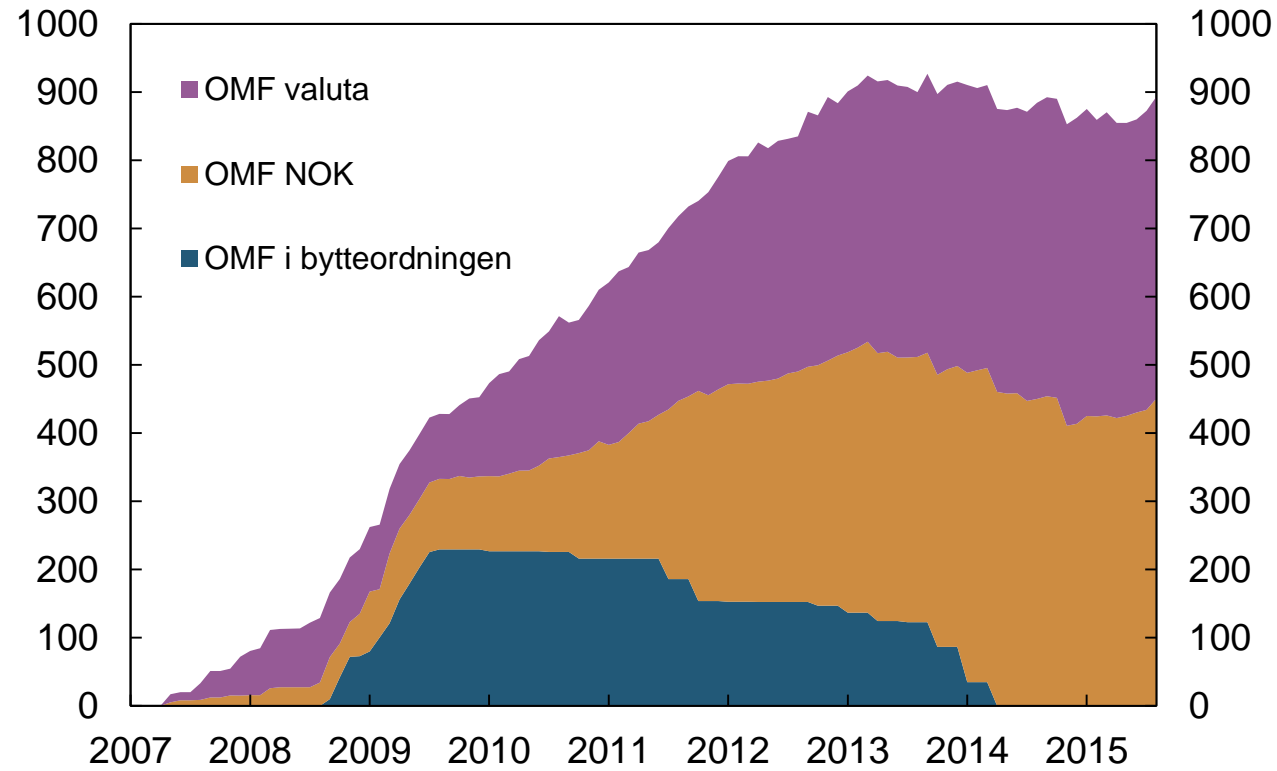
Kilder: Finanstilsynet og Norges Bank

Figur 3.9 Total NSFR. Vektet gjennomsnitt per bankgruppe.
Prosent. Per 30. juni 2015

Kilde: Finanstilsynet

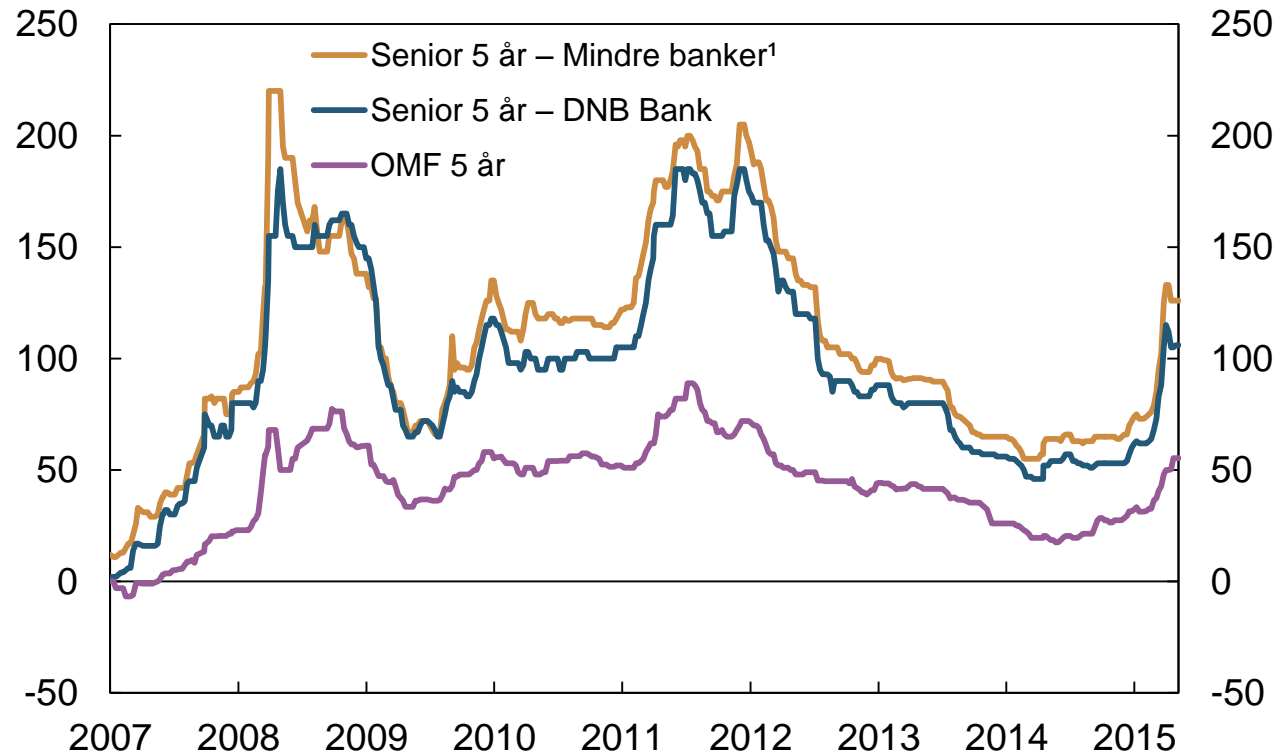
Figur 3.10 Utestående OMF-er utstedt av norske OMF-kredittforetak.
Milliarder kroner. 1. april 2007 – 1. november 2015

Kilder: Stamdata, Bloomberg og Norges Bank

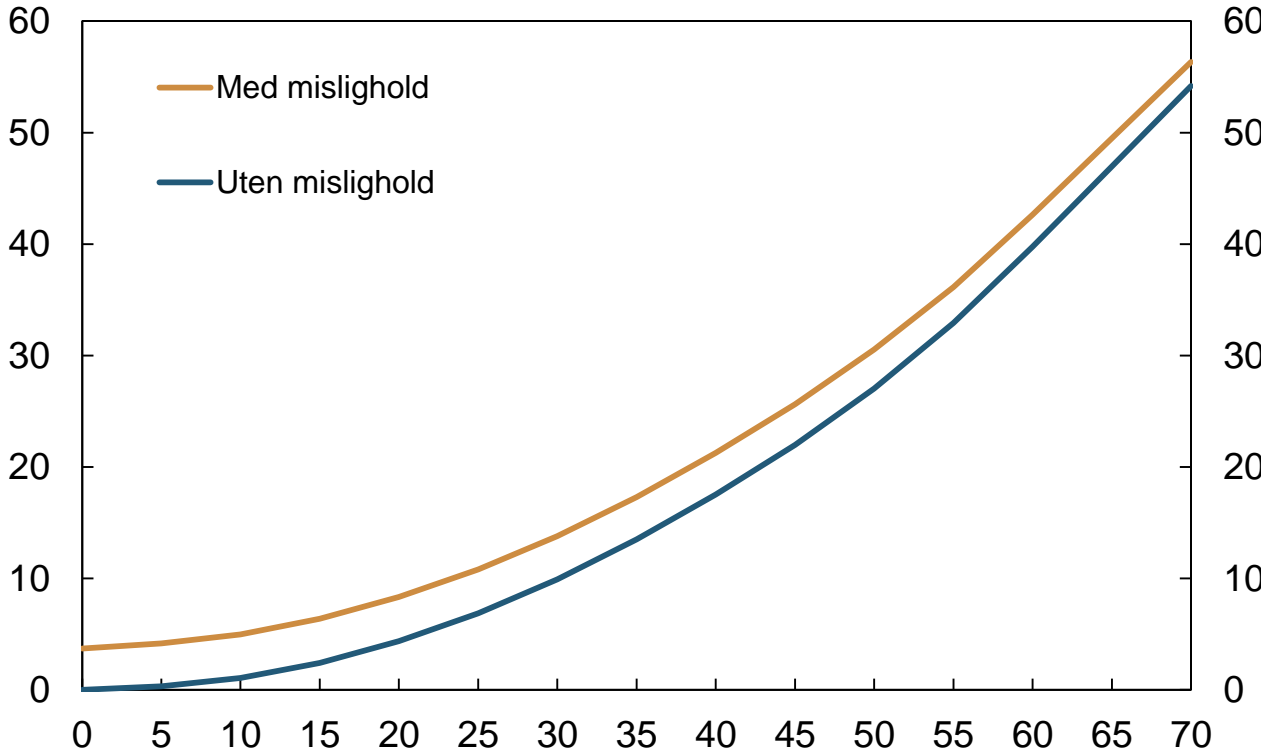
Figur 3.11 Risikopåslag obligasjoner. Differanse mot tremåneders NIBOR. Basispunkter. Uke 27 2007 – uke 45 2015

1) Banker med forvaltningskapital mellom 5 og 15 milliarder NOK som er ratet A av DNB Markets.

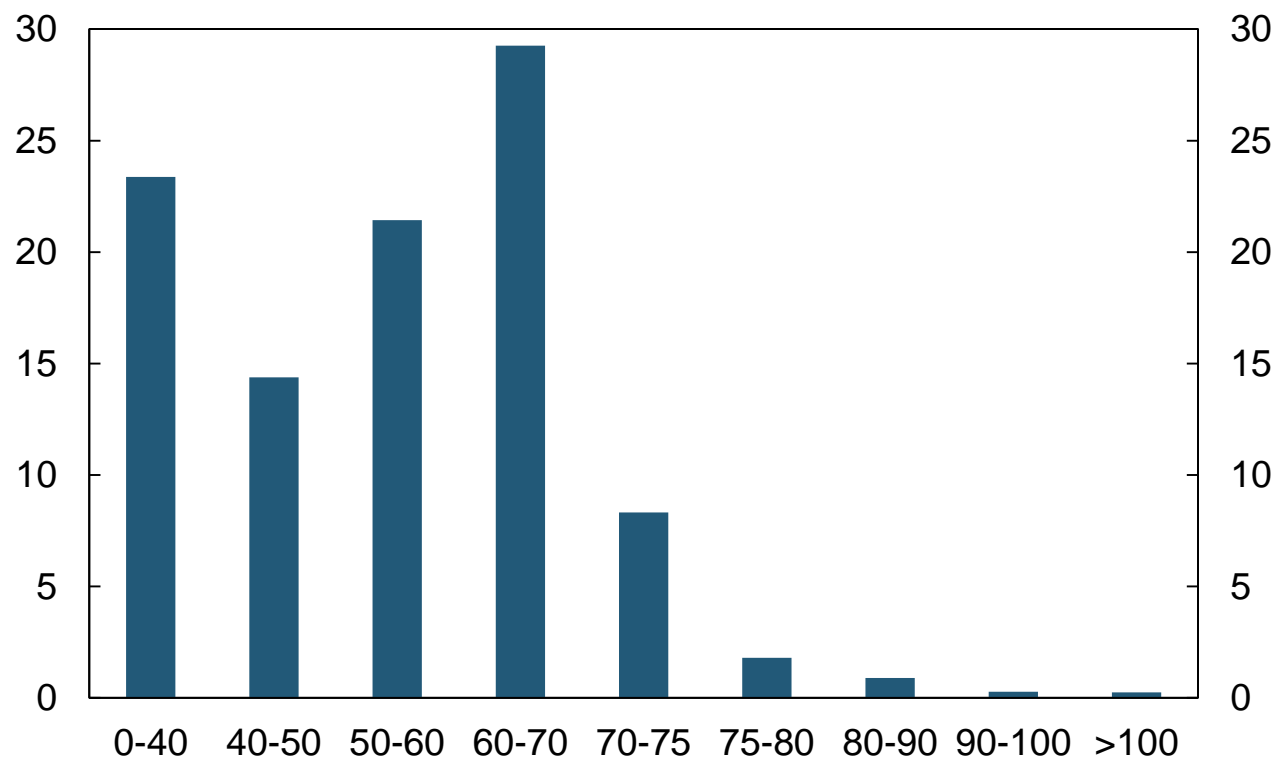
Kilder: DNB Markets og Norges Bank

Figur 3.12 Fall i tellende sikkerhetsmasse (y-akse) ved boligprisfall (x-akse). Prosent. Per 30. juni 2015

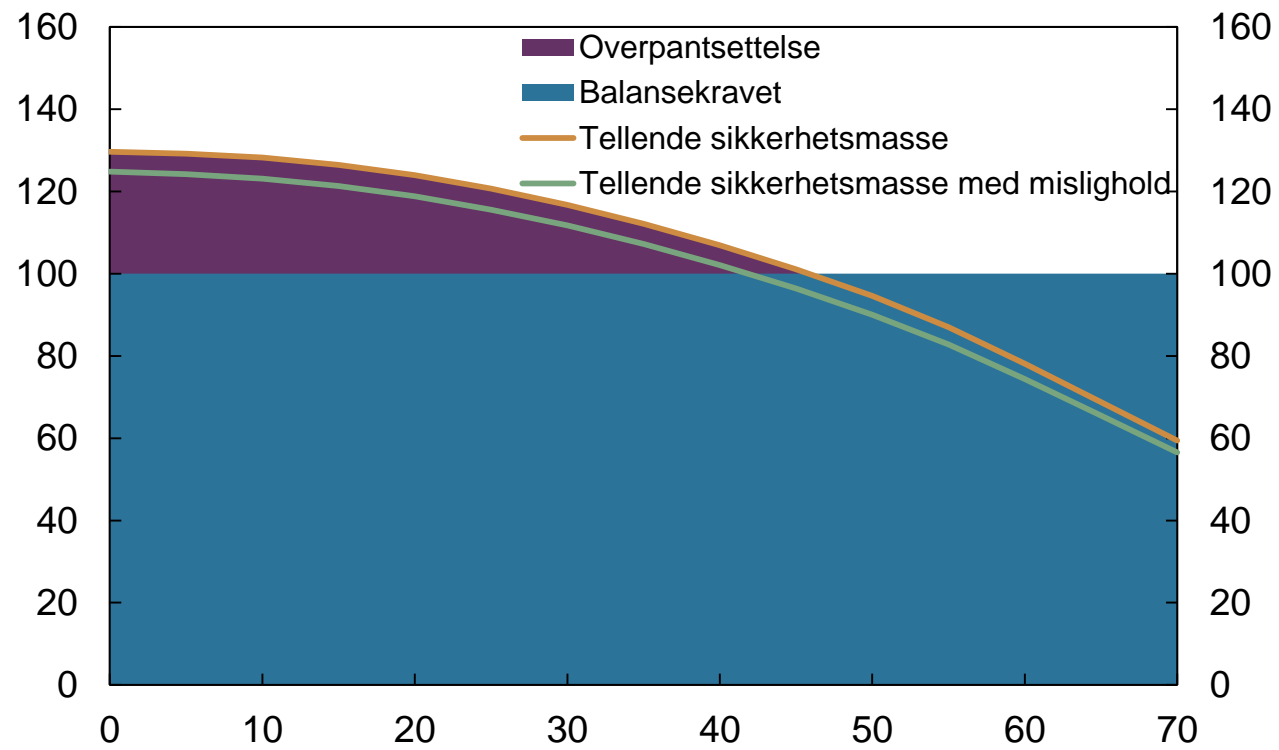
Kilder: Norske OMF-boligkredittforetak og Norges Bank

Figur 3.13 Boliglån i norske OMF-kredittforetaks sikkerhetsmasse.
Fordelt etter belåningsgrad. Prosent. Per 30. juni 2015

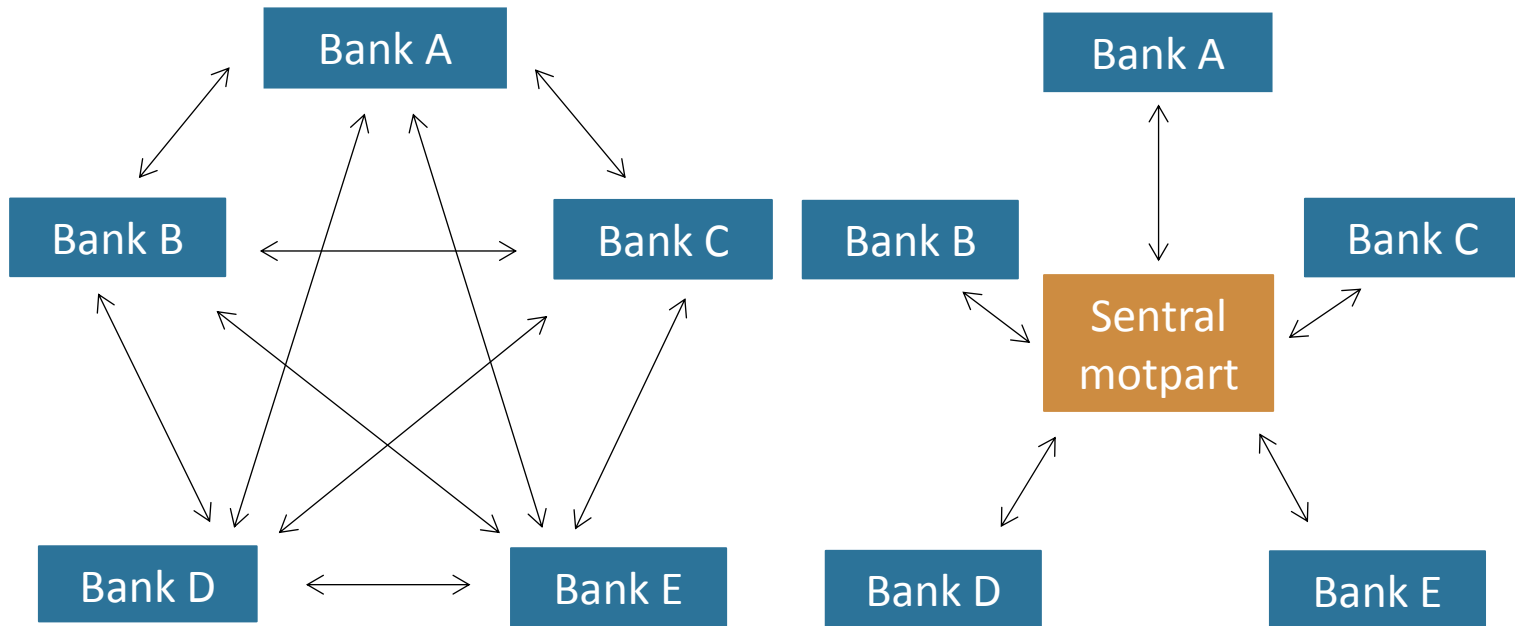
Kilder: Norske OMF-boligkredittforetak og Norges Bank

Figur 3.14 Tellende sikkerhetsmasse og overpantsettelse (y-akse) ved boligprisfall (x-akse). Prosent av utestående OMF og prosentenheter. Per 30. juni 2015

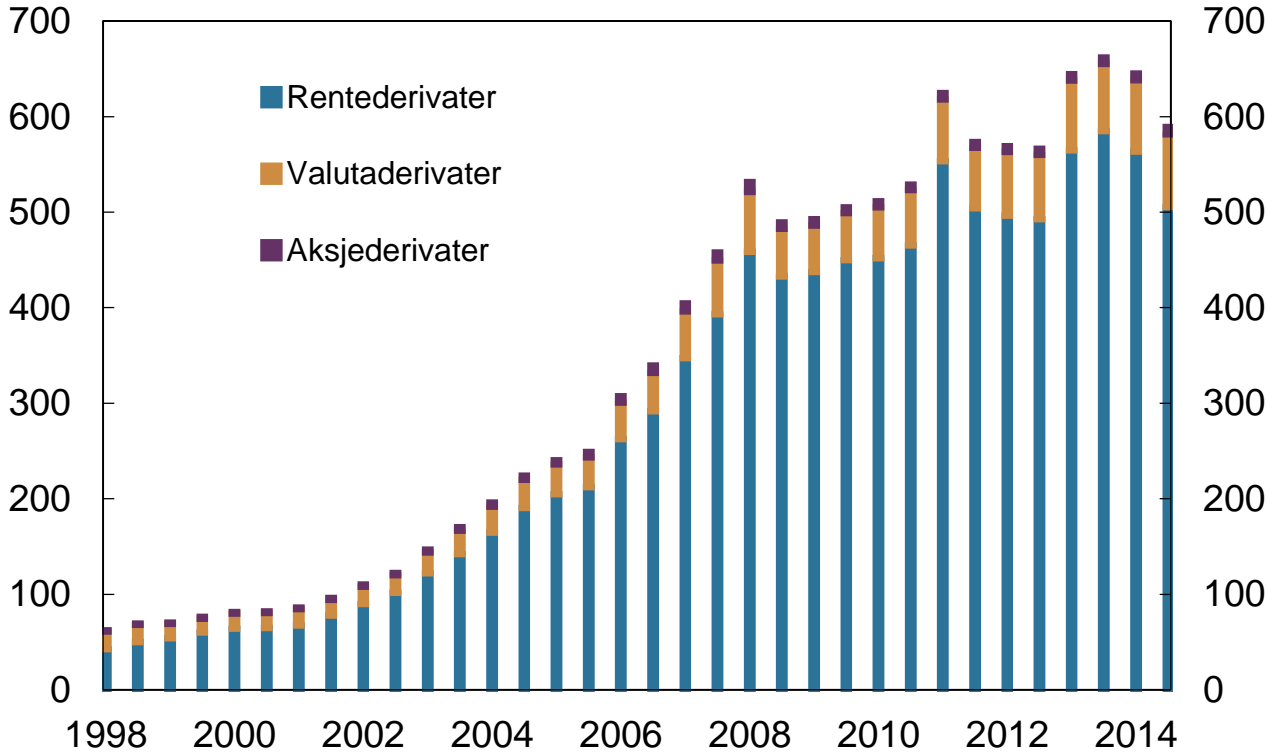

Kilder: Norske OMF-boligkredittforetak og Norges Bank

Figur 4.1 Sentrale motpart

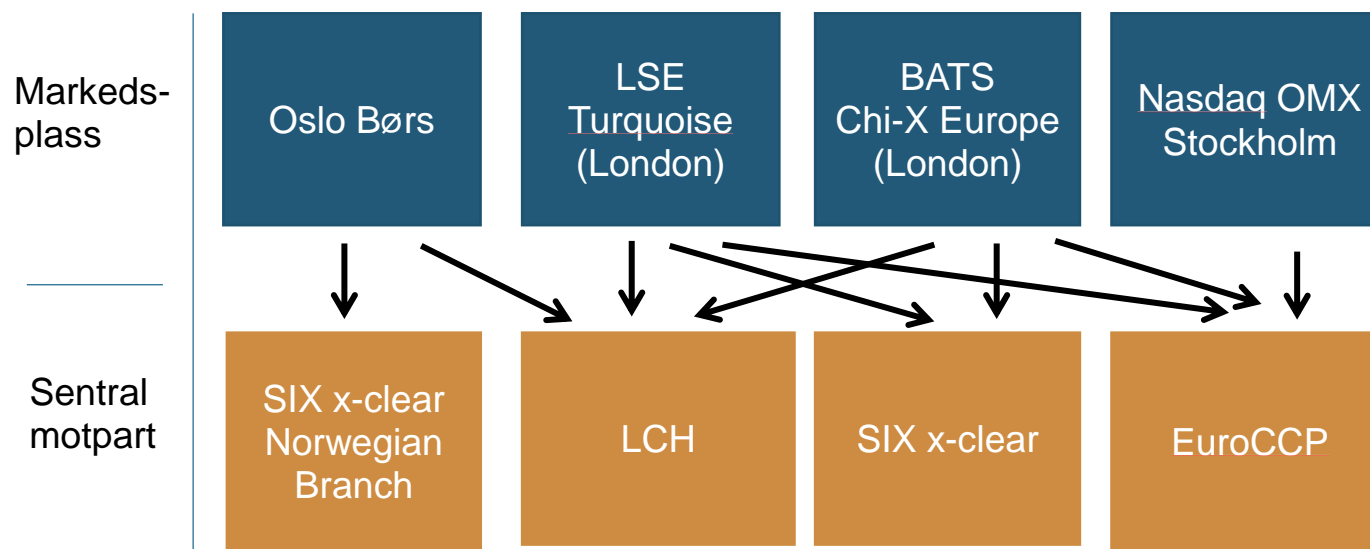

Figur 4.2 Markedet for OTC-derivater globalt. Pålydende utestående beløp. 1000 milliarder USD. 30. juni 1998 – 31. desember 2014

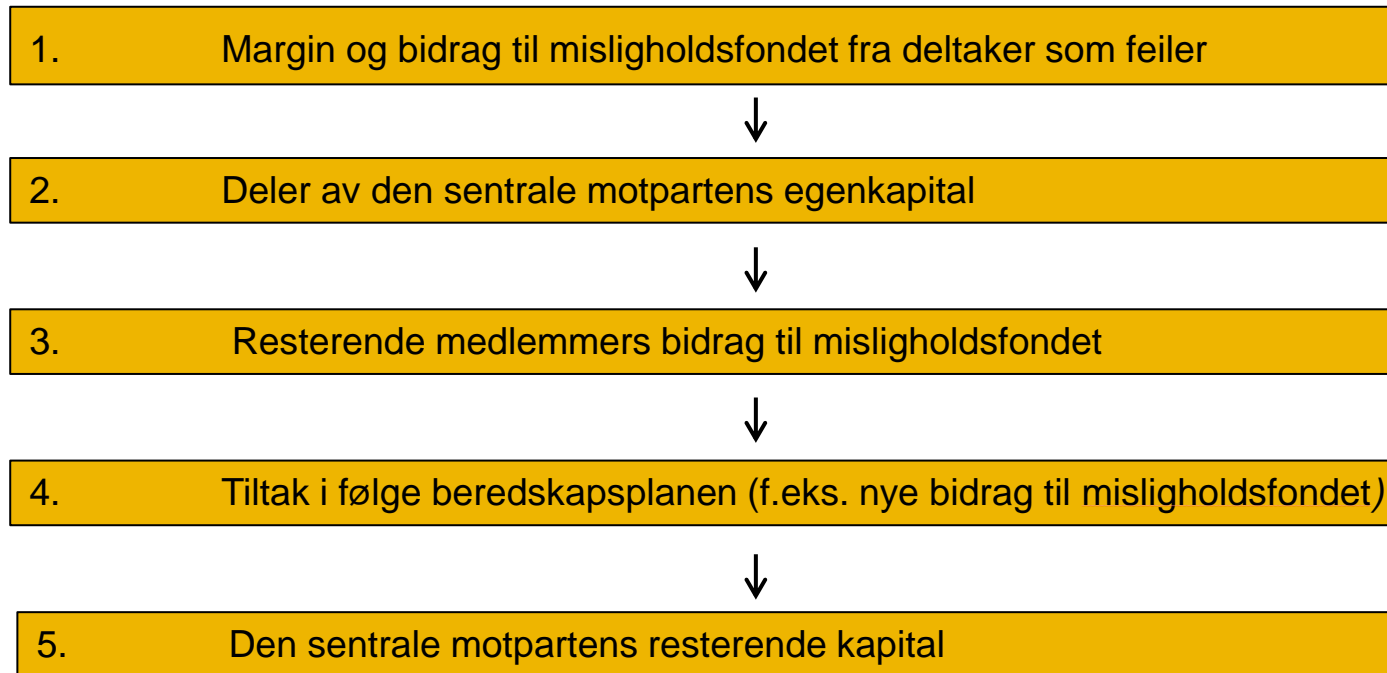

Kilde: Bank for International Settlements

Figur 4.3 Handel med og clearing av aksjer og aksjederivater i norske kroner

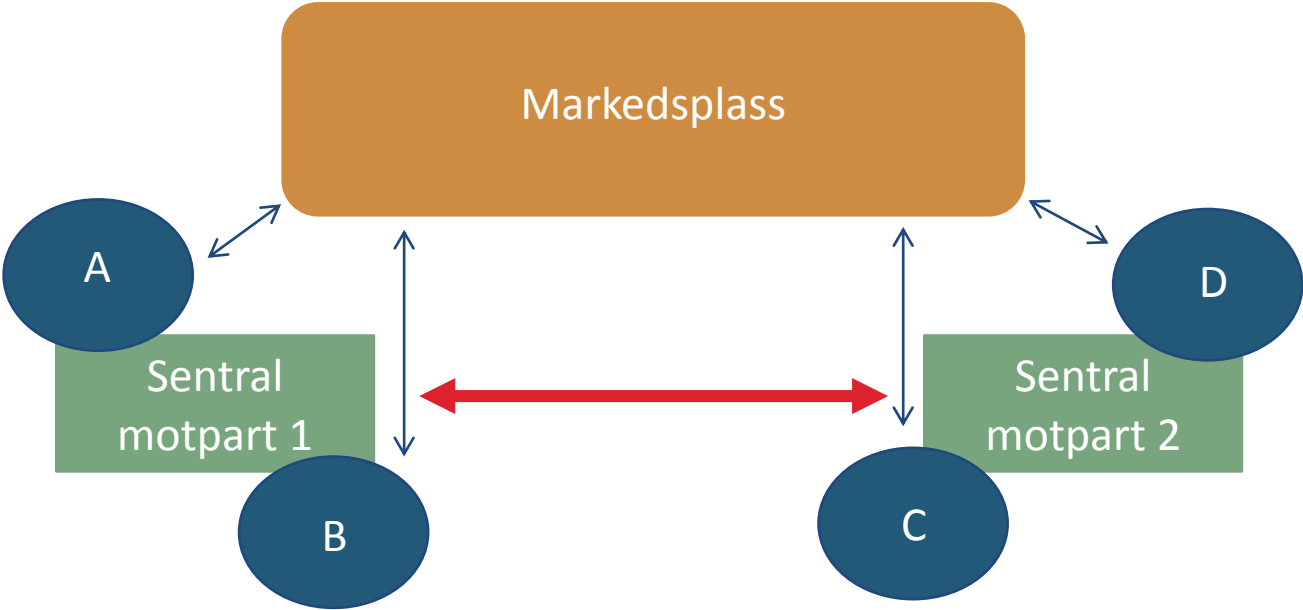

Figur 4.4 Eksempel på en sentral motparts finansielle forsvarsverk

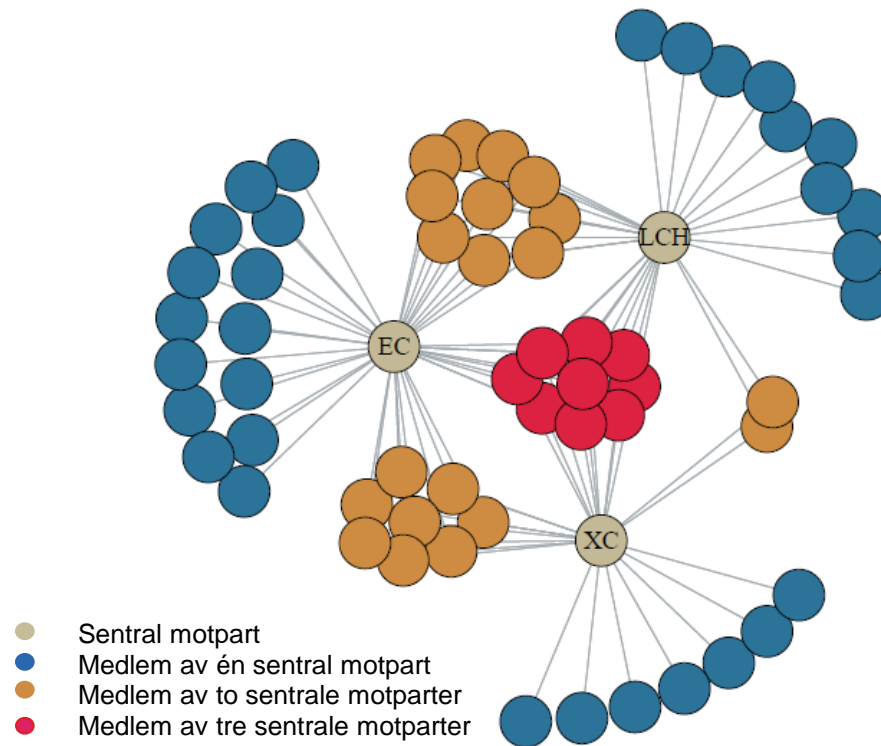

Figur 4.5 Interoperabilitet

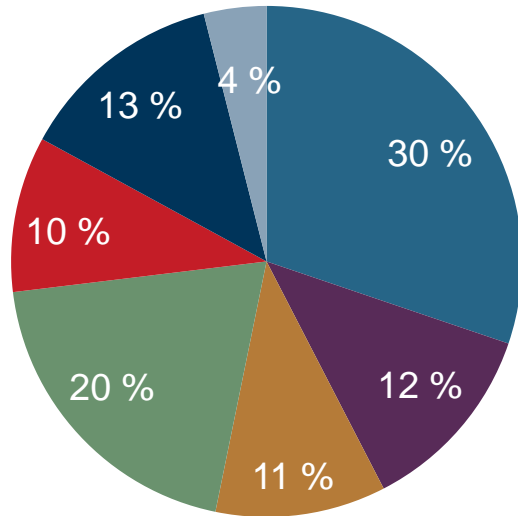

Figur 4.6 Felles medlemmer

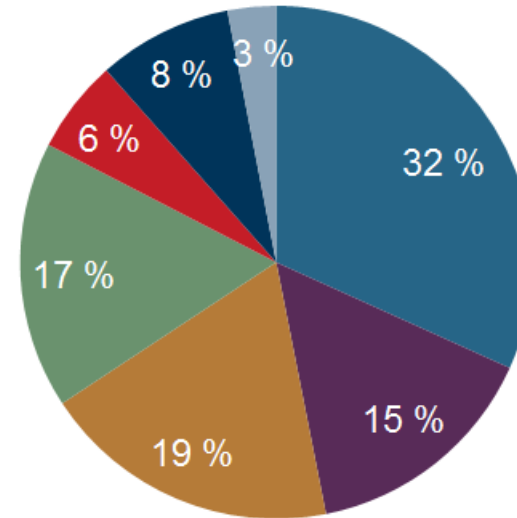

Kilder: EuroCCP, SIX x-clear og LCH.Clearnet Limited

Figur 1 Markedsandeler utlån i bankmarkedet.^{1,2}
Prosent. Per 30. juni 2015

Personmarkedet

Næringsmarkedet

- DNB Bank
- Filialer av utenlandske banker i Norge
- Eika Alliansen
- Øvrige forretningsbanker

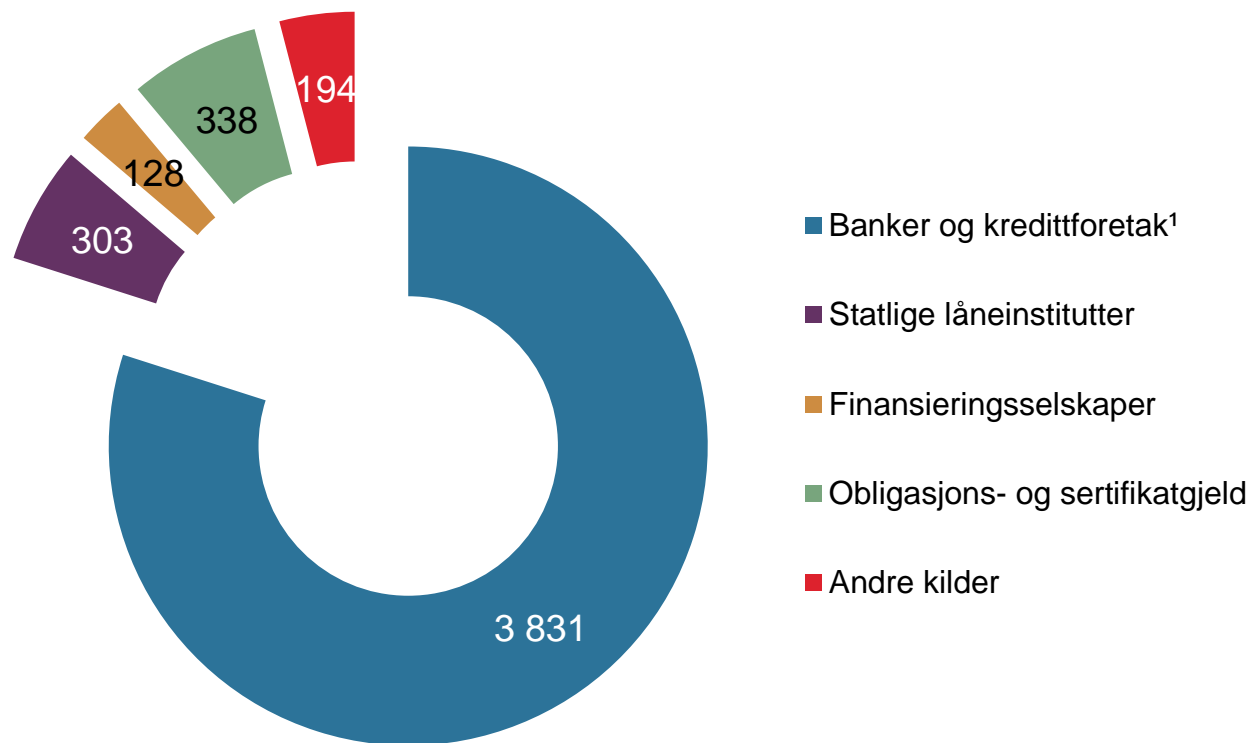
- Datterbanker av utenlandske banker i Norge
- SpareBank 1-alliansen
- Øvrige sparebanker

1) Alle banker og kredittforetak i Norge.

2) Se tabell 2.

Kilde: Norges Bank

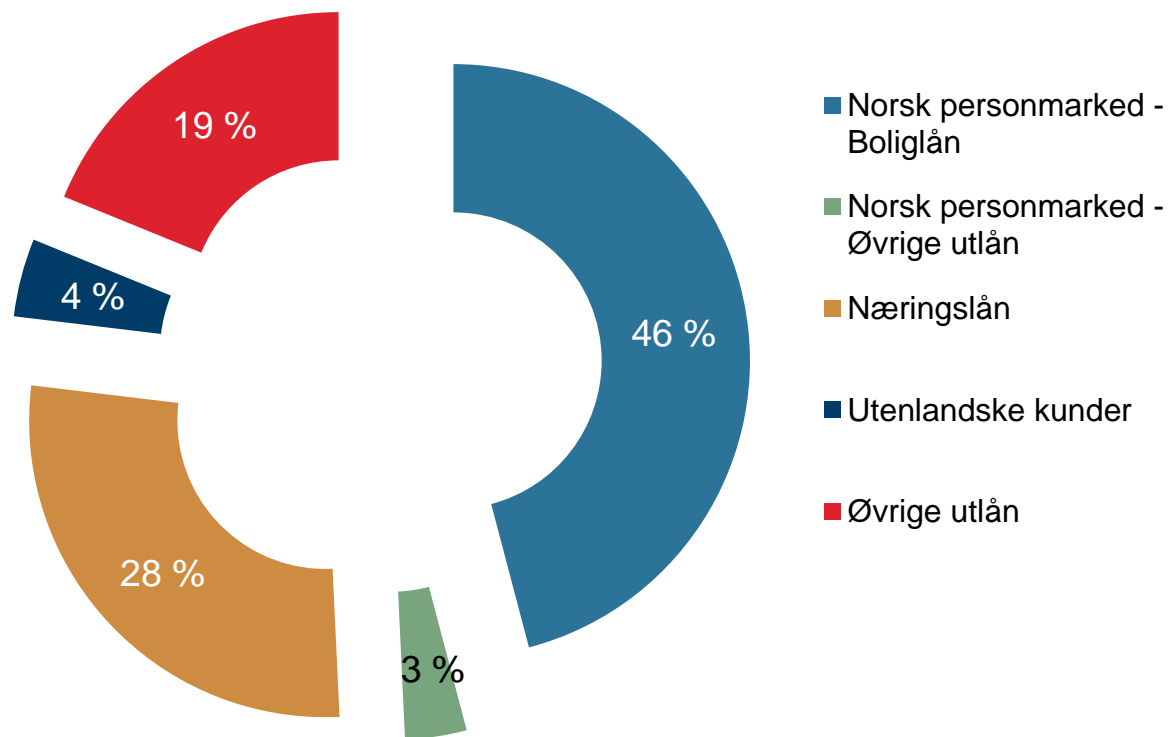
Figur 2 Brutto innenlandsgjeld til publikum fordelt på kredittkilder.
Milliarder NOK. Per 30. juni 2015

1) Alle banker og kredittforetak i Norge inkludert Eksportfinans.

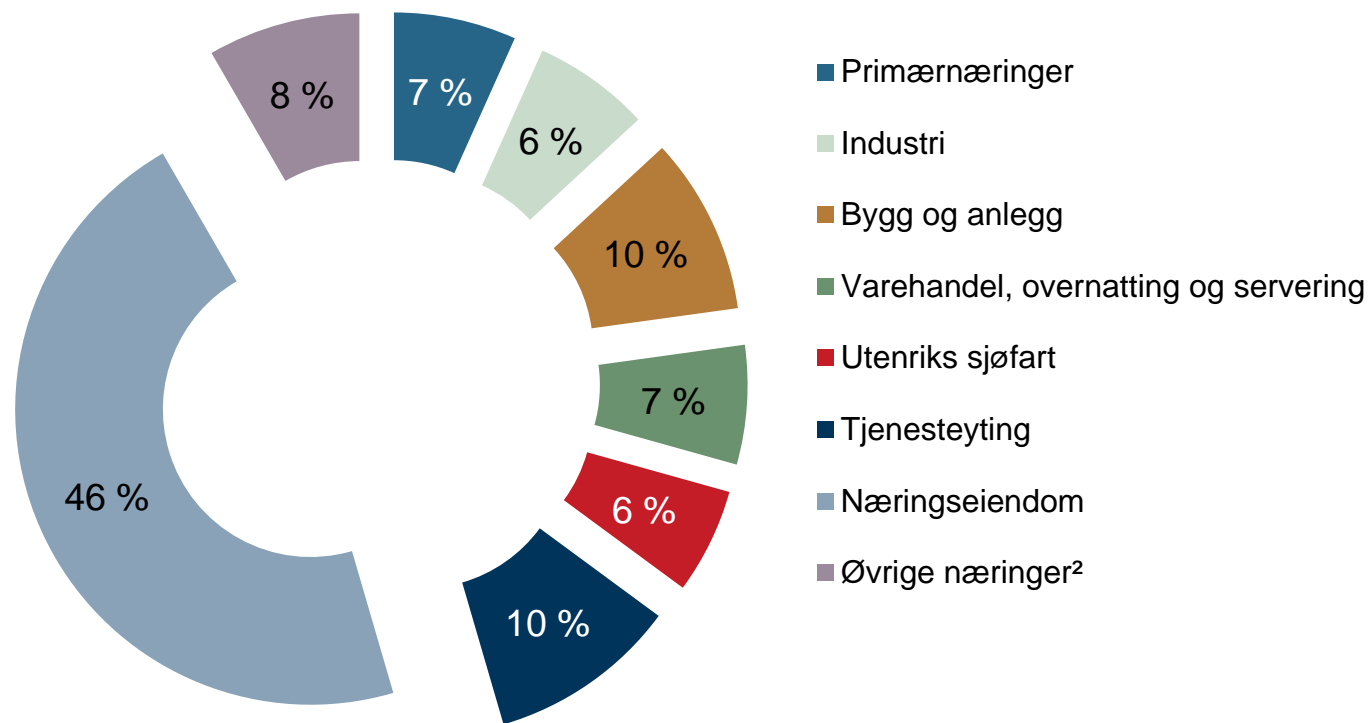
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 3 Utlån¹ fra alle banker og kredittforetak.
Prosent. Per 30. juni 2015

1) Totale utlån er 4 570 milliarder NOK.
Kilde: Norges Bank

Figur 4 Utlån til næringsmarkedet¹ fra alle banker og kredittforetak.
Prosent. Per 30. juni 2015

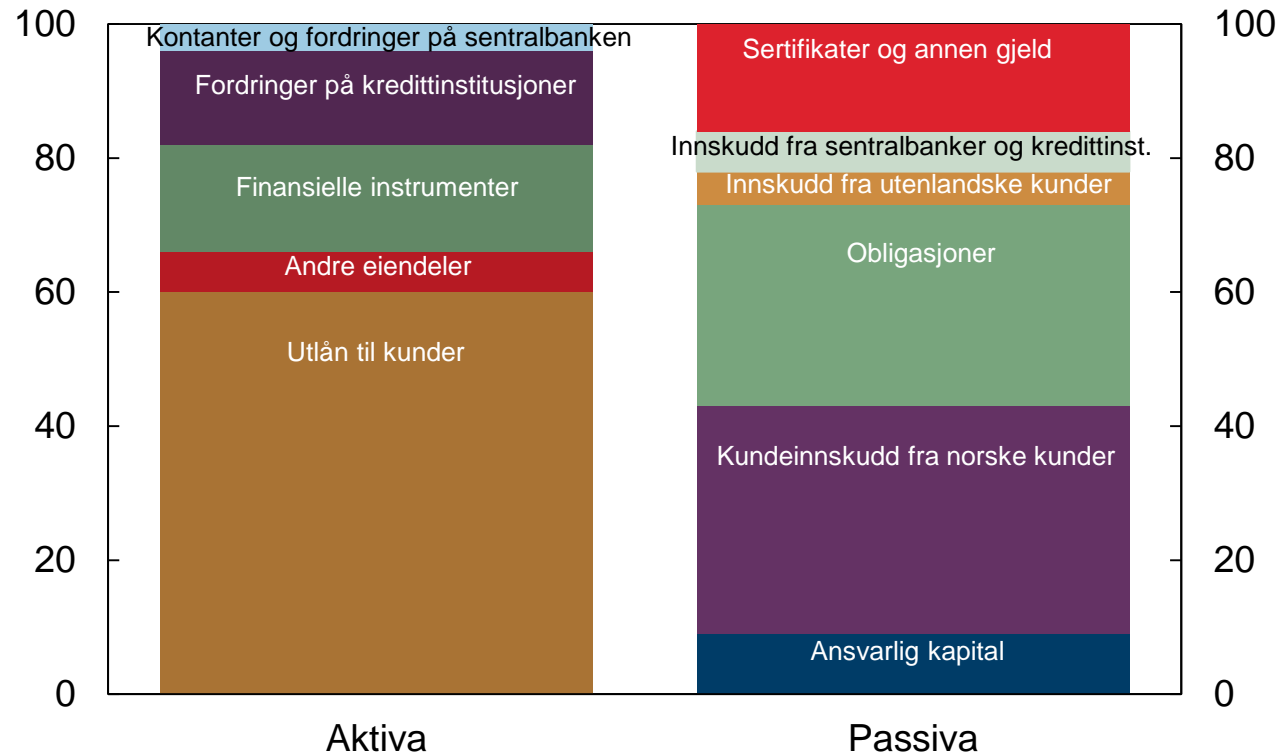

1) Totale næringslån er 1 264 milliarder.

2) Øvrige næringer inkluderer Oljeservice, Transport ellers, Forsyning og Utvinning av naturressurser. Oljeservice er her snevert definert.

Kilde: Norges Bank

Figur 5 Balansen¹ til norskeide banker og OMF-kredittforetak.²
 Prosent. Per 30. juni 2015

1) Interne fordringer mellom banker og kredittforetak er ikke eliminert.

2) Alle banker og kredittforetak med unntak av filialer og datterbanker av utenlandske banker i Norge.

Kilde: Norges Bank